15 ՄԱՐՏ 2002 ՈՒՐԲԱԹ 48 (2493)

Ազգ

Azg
armenian daily

Ռամսֆելդը հավաստեց Ռուսաստանին միջուկային հարված հասցնելու հնարավորությունը

ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը հաստատել է ամերիկյան ԶԼՄ-ների այն հաղորդումները, որ գոյություն ունի Ռուսաստանին միջուկային հարված հասցնելու սցենար: Իր ռուս պաշտոնակից Սերգեյ Իվանովի հետ բանակցություններն ավարտելուց հետո Ռամսֆելդը ստիպված խոստովանել է, որ իրոք տեղի է ունեցել գաղտնի փաստաթղթերի նյութերի արտահոսք: Միեւնույն ժամանակ նա ընդգծել է, որ ԱՄՆ-ի միջուկային նոր ռազմավարությանը վերաբերող գաղտնի զեկուցագիրը «ոչ թե օպերատիվ փաստաթուղթ է, այլ պարզապես քննության է առնում 21-րդ դարում միջուկային սպառնալիքին հակազդելու հնարավորությունները»: Ըստ ՌԻԱ գործակալության տվյալների, Ռամսֆելդը սակայն, պնդել է, թե փաստաթղթում «չի խոսվում որեւէ կոնկրետ պետության միջուկային հարված հասցնելու մասին»:

Ռոբերտ Քոչարյան. «Ամեն տարի պահպանել նախորդ տարվա ձեռքբերումները եւ դրանց մի նոր բան ավելացնել»

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի պատասխանները Ֆրանսպրես լրատվական գործակալության հարցերին

– **Պարոն նախագահ, բանակցային շրջանակներին մոտ կանգնած աղբյուրները պնդում են, որ Քի Վեսթում (Ֆլորիդա, ԱՄՆ) տեղի ունեցած հանդիպումից հետո բանակցություններում ձեւավորվել է փակուղային իրավիճակ: Ըստ Ձեզ, դա իրավիճակի ճի՞շտ գնահատական է:**

– Ես զերծ կմնայի այդպիսի միանշանակ գնահատականից: Կարգավորման ուղիներ փնտրելու գործընթացը շարունակվում է: Ոչ այնքան արագ, որքան մենք կցանկանայինք, սակայն չեմ կարծում, թե կան բավարար հիմքեր ներկայիս իրավիճակը ճգնաժամային բնութագրելու համար:

– **Պարոն նախագահ, Քի Վեսթի հանդիպումներից առաջ թվում էր, թե բանակցային գործընթացում առկա է առաջընթացի միտում: Ի՞նչը կասեցրեց առաջընթացը:**

– Իրոք, անցյալ տարվա գարնանը մենք ունեինք շատ լուրջ նախադրյալներ, որոնք լավատեսության հիմք էին տալիս: Քի Վեսթի բանակցություններին նախորդել էին Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների բազմաթիվ երկկողմ հանդիպումները: Այդ թվում, անցած տարվա հունվարին Ֆրանսիայի նախագահի մասնակցությամբ Փարիզում տեղի էր ունեցել բանակցությունների այդ փուլը եզրափակող հանդիպումը, որի ժամանակ մենք պայմանավորվել էինք կարգավորման սկզբունքների վերաբերյալ: Այդ ամենը խաղաղարար գործընթացում հնարավոր լուրջ առաջընթացի հույսեր էր առաջացնում: Քի Վեսթում փարիզյան սկզբունքները նախնական փաստաթղթային ձեւակերպում ստացան եւ կարող էին հիմք դառնալ բանակցությունների հաջորդ փուլի համար: Հայկական կողմն ընդունել է քիվեսթյան հանդիպման արդյունքները, բանակցային գործընթացը շարունակելու պատրաստակամություն է հայտնել: Խոսքն ադրբեջանական կողմինն է:

Տես ♦ էջ 4

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Նախագահի եւ կաթողիկոսի հանդիպմանը ընդգծվեց եկեղեցու առանցքային դերը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ հանդիպում է ունեցել Ամենայն հայոց կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ-ի հետ:

Հանրապետության նախագահը եւ Վեհափառ Հայրապետը քննարկել են պետություն-եկեղեցի փոխհարաբերություններին առնչվող հարցերի լայն շրջանակ:

Եկեղեցին դիտելով իբրեւ հոգեւոր արժեքները խորացնող եւ պահպանող համազգային կառույց, Ռոբերտ Քոչարյանն ընդգծել է եկեղեցու առանցքային դերը մեր ժողովրդի հոգեւոր-բարոյական վերազարթոնքի, երկրում բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտի ձեւավորման գործում:

Վարչապետ Ա. Մարգարյանը կայցելի Մ. Նահանգներ

Երեկ Լոս Անջելեսում լույս տեսնող հայկական 2 թերթերի խմբագիրներից տեղեկացանք, որ օրերս Մ. Նահանգներ է մեկնելու ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը: Խմբագիրները հայտնեցին, որ Լոս Անջելեսում ՀՀ հյուպատոսության կազմակերպմամբ առաջիկա շաբաթ օրը նախատեսվում է տեղի հայկական լրատվամիջոցների հետ վարչապետ Մարգարյանի մամլո ասուլիսը: Ուշ երեկոյան ստացված այս տեղեկությունները մեզ չհաջողվեց ստուգել երեւանյան աղբյուրներից:

Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպանի փոփոխություն

Մոսկովյան ոչ պաշտոնական աղբյուրներից երեկ հաստատվեց «Ազգի» ունեցած տեղեկությունը Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպանի փոփոխության մասին: Ինչպես ակնկալվում էր, դեսպան Սուրեն Սահակյանին հավանաբար կփոխարինի Երեւանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի ռեկտոր Արմեն Սմբատյանը: Հավանաբար՝ քանի որ վերջինիս դեսպան նշանակման վերաբերյալ համաձայնության (ագրեմանի) դիմումը դեռեւս գտնվում է Ռուսաստանի Դաշնության արտգործնախարարությունում:

Եկամուտների հայտարարագրերը կհրապարակվեն

Պետական եկամուտների նախարար Երվանդ Զախարյանը երեկ տեղեկացրեց, որ պետական բարձրաստիճան պաշտոնյաների գույքի եւ եկամուտների հայտարարագրման տեղեկանքները պատրաստ կլինեն մինչեւ ապրիլի 1-ը: Դրանից հետո, երկու ամսվա ընթացքում, այդ տվյալները կհրապարակվեն «Պետական տեղեկագրում»: Այս մասին երեկ համապատասխան որոշում է ընդունել Հայաստանի կառավարությունը: Պետական եկամուտների նախարարը տեղեկացրեց, որ ներկա պահին հայտարարագրվել են 6250-6300 պաշտոնյաներ: Նրանց ունեցվածքի մասին ամբողջական տեղեկությունները հայտնի կդառնան արդեն հունիսին: Սակայն ակնհայտ է, որ պաշտոնյաների եկամուտների իրական պատկերը հնարավոր չի լինի ստանալ, քանզի միշտ էլ կգտնվեն զորանչներ, անեչորդիներ կամ այլ ազգականներ, որոնց անունով կկառուցվեն դղյակներ եւ կբացվեն բանկային հաշիվներ:

Ա. Մ.

Հունաստանում հետաքննություն OTE-ի նկատմամբ

ԱԹԵՆՔ, 14 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Հունաստանի կառավարությունը որոշել է լիարժեք հետաքննություն իրականացնել երկրի գլխավոր OTE հեռախոսային ընկերության նկատմամբ այն բանից հետո, երբ «Կաթիմերինի» թերթը գրել է, որ 2000 թվականին OTE-ն 10 մլն եվրո է վճարել «Տելեկոմ Իտալիա» ընկերությանը, որ նա չմասնակցի Բուլղարիայի ծեռքի հեռախոսների ցանցի վաճառքի մրցույթին: Մինչդեռ OTE-ն հերքում է իտալական ընկերության հետ գաղտնի գործարք կնքելու մեղադրանքը: Ըստ Ֆրանսպրեսի, մարտի 13-ին փոխվել է OTE-ի ղեկավարը. Նիկոս Մանակիսին փոխարինել է Էլեֆթերիոս Անտոնակոպուլոսը:

Սամվել Դեմիրճյանը հերքում է

Մեր թերթի երեկվա համարում տեղեկացրել էինք, որ Մ. Նահանգներում օրերս տեղի ունեցած հայ-թուրքական սիմպոզիումի ընթացքում մի թուրք լրագրող (ճշտենք վերջինիս անունը՝ Ջենգիզ Չանդար) հայտարարել է, թե «Թուրք-հայ հաշտեցման հանձնաժողովը» շուտով վերսկսելու է աշխատանքները, այս անգամ կազմի որոշ փոփոխությամբ: Հայկական կողմի 4 անդամների վրա, ասել էր լրագրողը, ավելացել է նոր անուն՝ Սամվել Դեմիրճյան, մինչդեռ թուրքական կողմի անդամներից Իլթեր Թուրքմենը դադարեցրել է իր աշխատանքները հանձնաժողովում:

Երեկ խմբագրությունս պրն Սամվել Դեմիրճյանից ստացավ հետեւյալ հերքումը. **«Ազգ» օրաթերթի ս. թ. մարտի 14-ի համարից զարմանքով տեղեկացա, որ հանդիսանում եմ «Թուրք-հայ հաշտեցման հանձնաժողովի» «բարձացված» կազմի անդամ: Հարկ եմ համարում հայտնել, որ այս «բացահայտումը» բացարձակապես չի համապատասխանում իրականությանը»:**

Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը պահանջող կոնգրեսականների թիվը հասավ 80-ի

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 14 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ Հայ դատի գրասենյակից տեղեկացնում են, որ կոնգրեսականներ Ադամ Շիֆը եւ Մարկ Քիրքը միացել են նախագահ Բուշին ուղղված ուղերձին, որում վերջինիցս պահանջվում է ապրիլի 24-ին սպասվող ելույթում 1915թ-ին կատարվածը բնորոշել որպես «ցեղասպանություն»:

Կոնգրեսականները հայտարարել են, որ Հայոց ցեղասպանության ըստ հարկի ճանաչված չլինելը դրա հերքման պատճառ է դառնում: «Դա ոտնձգություն է ցեղասպանությունը վերապրածների եւ նրանց հետնորդների արժանապատվության նկատմամբ: Ցեղասպանության ժխտումը մի բան է, որ Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր Էլի Վեյզելը անվանել է «կրկնակի սպանություն»: 1998 թ-ի ապրիլի 24-ին Հայոց ցեղասպանությունը դատապարտել են 150-ից ավելի մտավորականներ եւ գիտնականներ, որոնց թվում են Իսրայել Չարնին, Հենրի Մորգենթաու 3-րդը, Դեբորա Լիփսթադը, Սյուզըն Սոնթագը, Ջոն Ափդայքը, Կուրտ Վոնեգութը եւ ուրիշներ», նշել են կոնգրեսականները:

Այսպիսով, կոնգրեսականներ Ջո Նոլենբերգի եւ Ֆրենք Փալոնի նախաձեռնությամբ կազմակերպվող ստորագրահավաքին մասնակցած կոնգրեսականների թիվը հասել է 80-ի:

«Իսրայելի անվտանգությունը կախված է Պաղեստինի ազատությունից»

Երուսաղեմի պատրիարքների եւ հոգեւոր հայրերի հայտարարությունը

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 14 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երուսաղեմի հոգեւոր առաջնորդները, մասնավորապես Երուսաղեմի հայոց պատրիարք Թորգոմ 2-րդ արքեպիսկոպոսը, հույն ուղղափառ եկեղեցու առաջնորդ Իրենիոս 1-ը, լատինական պատրիարք Միշել Սաբբահը, ղպտի ուղղափառ եկեղեցու առաջնորդ Անբա Աբրահամը, եթովպական ուղղափառ եկեղեցու առաջնորդ Փոլ Նաթիլ Սաջահը եւ ուրիշներ հրապարակել են համատեղ հայտարարություն իսրայելցիների եւ պաղեստինցիների վերջին բախումների առնչությամբ:

«Մենք այս երկրի պատրիարքներս եւ հոգեւոր առաջնորդներս, մտահոգ ենք վերջին զարգացումներով եւ բռնության սաստկացումով, որ ուղղակիորեն անդրադառնում է մարդկանց կացության վրա: Մենք վստահ ենք, որ խաղաղության հասնելու միջոցները Իսրայելի կառավարության եւ պաղեստինյան վարչակազմի ձեռքերում են: Մենք վստահ ենք, որ իսրայելցիները եւ պաղեստինցիները կոչված են գործընկերներ լինելու պատմության այս հատվածում», ասված է հայտարարության մեջ:

Նշվում է, որ Իսրայելի կառավարության դիրքորոշումը չի ծառայում անվտանգության կամ արդար խաղաղության շահերին: «Մենք վստահ ենք, որ Իսրայելի անվտանգությունը կախված է Պաղեստինի ազատությունից: Այս իսկ պատճառով մեր ձայներն ենք միացնում խաղաղության համար պայքարող ամեն մի իսրայելցու եւ պաղեստինցու ձայնին», շեշտվում է հայտարարությունում:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Վանաձորցի ռամկավարներին միացան եւս 140-ը

Մի քանի ամիս առաջ Վանաձորում հիմնված ՀՌԱԿ առաջին ակումբն իր շուրջն անընդհատ նոր համակիրներ է համախմբում եւ պատահական չէ, որ այսօր Վանաձորում կա մի քանի տասնյակ ակումբ՝ մի քանի հարյուր անդամներով: Հատկանշական է, որ նորագիր ռամկավարների գերակշիռ մասը քաղաքի երիտասարդ մտավորականներն են:

Երեկ լեփ-լեցուն էր: Այստեղ հավաքվել էին Վանաձորի մանկավարժական ինստիտուտի ուսանողները: Այս բուհի 126 ուսանողներ երեկ անցան երդմնառության արարողությունը եւ ուխտեցին ՀՌԱԿ շարքերում ծառայել հայրենիքին եւ ժողովրդին: Ընտրվեցին նաեւ նորաստեղծ 7 ակումբների ատենապետները: ՀՌԱԿ վարչության անդամներին ուղղված հարցերը վերաբերում էին ե՛ւ կուսակցության պատմությանը, ե՛ւ ներկայիս գործելակերպին:

Երիտասարդները մեր երկրի ապագան են, եւ նրանց մասնակցությունը ներքաղաքական կյանքին, հայրենիքի կերտման գործին պետք է ակտիվ լինի: Այս ոգին էր բեւեռում երեկ ՀՌԱԿ վարչության անդամներ Գառնիկ Հովակիմյանի եւ Գագիկ Վարդանյանի վանաձորցիների հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ: Երիտասարդները կարծիք էին հայտնում, որ եթե ոչ իրենք, ապա ո՞վ պետք է մտահոգվի հայրենիքի ապագայով: Յուրաքանչյուրն իր հերթին աշխատանք ունի կատարելու, նշում էին նրանք եւ հավաստում, որ համախմբվելով միայն կարելի է երկրի առաջ ծառացած խնդիրները հաղթահարել: Երեկ ռամկավար դարձած երիտասարդները ՀՌԱԿ-ի մեջ են ցանկանում համախմբվել, նրանցն է այս կուսակցության գաղափարախոսությունը եւ երկիրը ազատական զարգացման ճանապարհով տանելու համոզմունքը:

«Որո՞նք են ՀՌԱԿ առաջիկա նպատակները», Գառնիկ Հովակիմյանին հարցրեց ուսանողներից մեկը: Վստահաբար այն, ինչ ամբողջ պատմության ընթացքում է եղել. կուսակցությունը ստեղծվում է հայրենիքին ծառայելու համար: Ե՛վ ՌԱԿ-ը, ե՛ւ ՀՌԱԿ-ը հավատարիմ են այս գաղափարին:

Եվս մեկ ակումբի բացում, դարձյալ ամբողջությամբ երիտասարդներից բաղկացած, տեղի ունեցավ ՀՌԱԿ Վանաձորի կենտրոնական գրասենյակում: Այս ակումբի մաս կազմեց 14 մարդ: Այն անվանվեց «Ցոլկուն», ատենապետ դարձավ Սմբատ Փաշինյանը:

Նույն օրը ՀՌԱԿ վարչականներն այցելեցին նաեւ Վանաձորի թիվ 29 դպրոց՝ արդեն ռամկավար դարձած 25 ուսուցիչներին անդամատոմսերը հանձնելու:

Վանաձորի քաղաքային գրադարանը

Մ. Հ.

ՌԱԿ Ֆրանսիայի շրջանային վարչության համագումարը

Փարիզում լույս տեսնող ՌԱԿ տեղեկագիրը հաղորդում է, որ ՌԱԿ Ֆրանսիայի շրջանային վարչության պատվիրակները փետրվարի 17-ին Լիոնում անցկացրել են կուսակցության ամենամյա համագումարը, որի ավարտին երկու տարով ընտրվել է հետեւյալ վարչական կազմը. Ժան Վարուժան Սիրապյան՝ ատենապետ, Կարապետ Սայաքալյան՝ փոխատենապետ (Մարսել), Շառլ Կարապետ Փալթորտերույան՝ փոխատենապետ (Լիոն), Ժան Վարուժան Կյուրեղյան՝ ատենադպիր (Փարիզ), Ռազմիկ՝ գանձապետ (Փարիզ), Վազգեն Էսքիջյան՝ փոխատենադպիր (Լիոն), Տիրան Կարապետյան՝ փոխգանձապետ (Մարսել):

Խորհրդականներ են ընտրվել Գագիկ Սողոմոնյանը, դոկտոր Պիեռ Մաշոյանը եւ Մաղլեն Երեմյանը: «Հայրենիքի հետ, հայրենիքի համար» կարգախոսին հավատարիմ ՌԱԿ-ը կառաջարկի Արցախի վերաբնակեցման եւ Հայաստանի օգնության նոր ծրագիր: Միաժամանակ կամրապնդվեն կապերը ֆրանսիացի խորհրդարանականների հետ:

Լիոնցի ռամկավարները առաջարկում են կանգնեցնել զոհերի հուշակոթող

Լիոնի «Պրոգրե» թերթը տեղեկացնում է, որ քաղաքային խորհրդի վերջին նիստերից մեկում քաղաքի 3-րդ շրջանի պատվիրակներն առաջարկել են իրենց տարածքում կանգնեցնել Հայոց ցեղասպանության զոհերին նվիրված հուշակոթող: Նախագծի հեղինակը ՌԱԿ նորընտիր վարչական կազմի խորհրդական Մաղլեն Երեմյանն է: Նրա կարծիքով, «խոսքը հիշողության իրավունքի մասին է, որը կհամապատասխաներ նաեւ մեկուկես միլիոն զոհերի ճանաչմանը»: Երեմյանը նշում է, որ մտահղացումը ծագել է դեռ տեղական ընտրությունների օրերին եւ մաս է կազմում 3-րդ շրջանի պատվիրակների նախընտրական ծրագրի:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏ

Տոնավաճառներն ամենամսյա տեղեկանքներ կներկայացնեն

Կառավարության նիստում երեկ հաստատվեց առեւտրի վայրերից, այսինքն տոնավաճառներից հարկային տարածքային մարմիններին ամենամսյա տեղեկությունների տրամադրման կարգը: Համաձայն դրա, ամեն ամիս յուրաքանչյուր տոնավաճառ պետք է տեղեկություններ ներկայացնի իր տարածքում առեւտուր անող սուբյեկտների թվի, տարածքի, իրականացրած առեւտրի եւ գանձվող վարձավճարի մասին: Ինչպես տեղեկացրեց պետական եկամուտների նախարար Երվանդ Զախարյանը, այս կարգի հաստատման նպատակը տոնավաճառներից հարկային մուտքերի գանձման մակարդակը բարձրացնելն է: Վերջին երկու տարիներին այն նվազել է տարեկան շուրջ 300 մլն դրամով: Հիշեցնենք, որ տարեկան տոնավաճառներից ստացվող մուտքերը կազմում են ընդամենը 1,5 մլրդ դրամ: Երվանդ Զախարյանը հույս հայտնեց, որ հնարավորություն կա մինչեւ 500 մլն դրամ հավելյալ մուտքեր ապահովելու: Խոսքը վարձակալության տրված տարածքներից պետության հասանելիք հաստատագրված վճարների ավելացման մասին է: Մինչդեռ, ինչպես նշել ենք բազմիցս, տոնավաճառների գլխավոր խնդիրն այստեղ կատարվող շրջանառությունը հարկելն է, որը պետբյուջե մուտք գործող գումարները կավելացնի ոչ թե 500 մլն դրամով, այլ առնվազն մի քանի մլրդ դրամով: Այս խնդրի կարգավորման նպատակ հետապնդող «Առեւտրի իրականացման վայրի մասին» օրինագիծը կառավարությունն արդեն հաստատել եւ ուղարկել է Ազգային ժողով: Ի պատասխան մեր հարցի, պետեկամուտների նախարարը նշեց, որ երեկվա ընդունած կարգն ու այս օրինագիծը միմյանց չեն առնչվում, եւ եթե վերջինս ընդունվի խորհրդարանի կողմից, ապա իրենք կառաջնորդվեն այդ օրենքով: Նման դեպքում պետք է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաներ տեղադրվեն տոնավաճառներում՝ հարկելով շրջանառությունը: Երվանդ Զախարյանն ավելացրեց, որ օրինագիծն այժմ քննարկվում է ԱԺ հանձնաժողովներում:

Անդրադառնալով հարկերի հավաքման ներկա վիճակին՝ նախարարը տեղեկացրեց, որ առաջին եռամսյակի համար նախատեսված է հավաքել 21,5 մլրդ դրամ: Այդ թիվն ապահովելու համար մարտին պետք է հավաքվի 10,4 մլրդ դրամ: Շարունակում են պարտքեր կուտակել էներգետիկ, մասնավորապես գազի ոլորտի ձեռնարկությունները: Անցյալ տարվա եւ այս տարվա առաջին երկու ամիսների ընթացքում կուտակվել է 7-8 մլրդ դրամ: Դրանից 2 մլրդ դրամն այս տարվա պարտքն է:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ովքեր եւ որքան են մեզ օգնել 2001 թ.-ին

Անցյալ տարի Հայաստան մարդասիրական օգնություն է ուղարկվել 36 պետություններից՝ 25 մլրդ դրամ ընդհանուր արժողությամբ: Այս մասին երեկ հայտնեց ՀՀ կառավարության մարդասիրական օգնության հանձնաժողովի նախագահ Վլադիմիր Մովսիսյանը: Վերջինս կառավարությանն է ներկայացրել հանձնաժողովի 2001 թ.-ի գործունեության հաշվետվությունը: Համաձայն հաշվետվության մեջ նշված տեղեկության, մարդասիրական օգնության գերակշիռ մասը՝ 57 տոկոսն ուղարկվել է ԱՄՆ-ից, 13 տոկոսը՝ Իտալիայից, 8 տոկոսը՝ Սիրիայից, 4 տոկոսը՝ Ռուսաստանից եւ այլն: Մարդասիրական ծրագրեր են իրականացրել 145 կազմակերպություններ, որոնցից խոշորագույններն են Հայկական միացյալ հիմնադրամի, ՀԲԸՄ-ի, «Հայաստան» հիմնադրամի, ՀՕՖ-ի ծրագրերը: Օրինակ՝ Հայկական միացյալ հիմնադրամն անցյալ տարի ԱՄՆ-ից Հայաստան 5 չվերթ է կազմակերպել, բերելով 15 մլն դոլարի բեռներ: Իսկ ընդհանրապես ստացվող օգնության 33 տոկոսը սննդամթերք է, 28 տոկոսն առողջապահության բնագավառին անհրաժեշտ ապրանքներ:

Ինչպես նշեց Վլադիմիր Մովսիսյանը, այժմ խնդիր է դրված մի շարք կազմակերպությունների հետ անցնել երկարաժամկետ համագործակցության զարգացման ծրագրերի: Արդեն տարբեր գերատեսչություններից, մարզերից ստացվել են 315 զարգացման ծրագրերի նախագծեր, որոնցից 204-ը մշակվել եւ ներկայացված է ինտերնետում: Հանձնաժողովի նախագահն անդրադարձավ մարդասիրական օգնությունը հարկային արտոնություններից ազատելու որոշմանը, որը, ըստ նրա, սկզբնական շրջանում որոշակի շփոթություն ստեղծեց: Սակայն ժամանակի ընթացքում բարեգործական ծրագրեր իրականացնողներն զգացին, որ «խոսքն ընդամենը կարգի, այլ ոչ թե սկզբունքի փոփոխության մասին է»:

Ա. Մ.

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամն ինտերնետում

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործունեության 10-ամյակի եւ ինտերնետային էջի բացման կապակցությամբ հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը երեկ հրավիրել էր մամլո ասուլիս: Նա նշեց, որ տոնական հանդիսությունները կանցկացվեն մայիսի 21-26-ը, այդ ընթացքում կլինեն այցելություններ Արցախ եւ աղետի գոտի: Իսկ Երեւանում տոնական միջոցառումներ կանցկացվեն մայիսի 25-26-ը: Հիմնադրամի տնօրենն իր ուրախությունը հայտնեց ինտերնետային էջի բացման առթիվ, որը կնպաստի այսուհետ ծավալելու առավել ակտիվ ու կենսունակ քարոզչական աշխատանք փոխարինելով տեղեկագրին: Ինտերնետային էջին ծանոթացրեց հիմնադրամի մամլո քարտուղար Տիգրան Պասկեւիչյանը, ոգեւորությամբ հայտնելով, որ այսուհետ հիմնադրամի գործունեության մասին կարելի է տեղեկանալ www. himnadram.org էջում, որը տեղեկություններ է հաղորդում հիմնադրամի ստեղծման պատմության, ծրագրերի, նվիրատուների, ֆոնդերի մասին: «Ոսկե մատյան» ենթաէջում ընդգրկված են բոլոր նվիրատուների անունները:

Հիմնադրամի տնօրենի հավաստմամբ, մինչ օրս իրականացվել է 173 ծրագիր, դրամական մուտքը 75 մլն դոլար է: Նվիրատուների թիվը գրեթե նույնն է մնացել: Մեծացել է Հայաստանի նվիրատուների գումարը՝ ընդհանուր հաշվով 8 մլն դոլար: Նա հույս հայտնեց, որ ինտերնետային էջը կբերի նոր նվիրատուներ, քանզի աշխարհի շատ երկրների հետ ունեցած կապի դժվարությունների պատճառով հիմնադրամը զրկվում էր ներդրումներից:

Ռ. Պ.

Ի՞նչ կտա նոր տեսաերիզը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀԺԿ լրատվական ծառայության ղեկավար, Հանրային հեռուստատեսության նախկին լրագրող Ռուզան Խաչատրյանի նկարահանած տեսաժապավենը ենթադրելու տեղիք է տալիս, թե հինգ ահաբեկիչներից բացի հոկտեմբերի 27-ին խորհրդարանի շենքում եղել են նաեւ ուրիշներ: Այսպիսի հետեւություն արեցին հոկտեմբերի 27-ի գործով ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովի մասնակիցները, մարտի 14-ին դիտելով տեսաերիզում պատկերված ԱԺ-ի բուժ կետի նախկին բուժքույր, այժմ ԱՄՆ-ում գտնվող Ռոզա Հովհաննիսյանի վկայությունները:

Բանն այն է, որ, ըստ Ռ.Հովհաննիսյանի, երբ նա եւ բուժկետի մեկ այլ բժշկուհի հոկտեմբերի 27-ին խորհրդարանի դահլիճում կատարված ոճրագործությունից հետո անց պատգամավորներին բուժօգնություն ցույց տալու համար ջուր վերցնելու նպատակով մտել են նախագահության կից հանգստի սենյակ, այդտեղից դեպի 3-րդ հարկ տանող աստիճաններին լսվել են ոտնաձայներ, ինքնաձիգի լիցքավորմանը հատուկ չրխկոց եւ ինչ-որ մեկը վերեւից հարցրել է, թե ովքեր ե՞ք: Բուժքույրը ուղեկցում էր մեկ ահաբեկչի, իսկ մյուս չորս ահաբեկիչները այդ պահին գտնվում էին դահլիճում:

Տեսաերիզը դիտելուց հետո հանձնաժողովի անդամ Գրիգոր Հարությունյանը (ՀԺԿ) նշեց, որ գուցե հինգ ահաբեկիչներից բացի խորհրդարանի տարածքում այլոց գտնվելու հանգամանքով կարող է բացատրվել նաեւ ԱԺ դահլիճին կից կարմիր ճեմասրահում պատգամավոր Արմենակ Արմենակյանի բավականին հանելուկային սպանությունը:

Ըստ նրա, ամենայն հավանականությամբ մարտի 18-ին հրավիրվելիք նիստում հանձնաժողովը կքննարկի տեսաերիզը դատաքննական մարմնին ներկայացնելու հարցը: Հետաքրքրական է, որ բուժքրոջ նախաքննական ցուցմունքներում բացակայում են տեսաերիզում իր կողմից ներկայացված փաստերը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային սարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Տարածաշրջանային տնտեսական համագործակցություն... հակամարտությունների առկայությա՞մբ

«Հարեւան պետությունների հետ տնտեսական եւ քաղաքական կայուն համագործակցության հաստատումը մեր պետության արտաքին քաղաքականության առաջնային սկզբունքներից է: Համոզված եմ, որ տնտեսական համագործակցության հաստատումը եւ տնտեսական աճը էապես կնպաստեն տարածաշրջանում ճգնաժամային երեւույթների հաղթահարմանը»: Այս խոսքերով է երեկ ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանը բացել Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության խորհրդարանական վեհաժողովի տնտեսական, առեւտրի, տեխնոլոգիաների եւ շրջակա միջավայրի հարցերի հանձնաժողովի 18-րդ նիստը: Նշվել է, որ թեեւ տարածաշրջանային ֆինանսական հոսքերը ծավալուն են, սակայն հատկապես Անդրկովկասի պետությունների եւ Ալբանիայի մասնակցությունը չնչին է:

ԱԺ նախագահի հայտնած այս միտքը հասկանալի կարելի է համարել օրակարգում գտնվող հարցի բովանդակության տեսակետից: Այն կրում էր «Տնտեսական ինտեգրացիան ՍԾՏՀ տարածաշրջանում. ներկա իրավիճակը եւ հեռանկարները»: Հիմնական զեկուցողը այն միտքն է հայտնում, թե տնտեսական ինտեգրացիայի տեմպերը պայմանավորվում են անդամ երկրներում ընթացող քաղաքական եւ տնտեսական գործընթացներով:

Առաջադրելով որոշ խնդիրներ, որոնք խոչընդոտում են տարածաշրջանային երկրների տնտեսական ինտեգրացմանը, այնուամենայնիվ, մշտապես անտեսվում է խոչընդոտող ամենակարեւոր խնդիրը: Նույն տարածաշրջանի երկրները գտնվում են հակամարտության մեջ, որոնցից շատերը, որպես կանոն, տնտեսական համագործակցության նախապայման նշում են քաղաքական խնդիրների լուծումը: Մասնավորապես ի պատասխան տնտեսական համագործակցության եզրեր գտնելու ճանապարհով քաղաքական խնդիրների լուծման Հայաստանի դիրքորոշմանը, նրա երկու անմիջական հարեւանները՝ Թուրքիան եւ Ադրբեջանն առաջնահերթ են համարում ԼՂ հիմնախնդրի կարգավորումը: Ավելին, այս սկզբունքի շրջանակներում երկու երկրները արդեն 10 տարուց ավելի շրջափակման մեջ են պահում Հայաստանը, որից Հայաստանը, ըստ հիմնավոր հաշվարկների, տարեկան առնվազն 500 մլն դոլարի վնաս է կրում: Նման պայմաններում խոսել կազմակերպության շրջանակներում ինչ-որ տնտեսական ինտեգրացման մասին, պարզապես զավեշտական է թվում: Թերեւս այս տեսակետից կարելի է մոտենալ նիստի ընթացքում Վիկտոր Դալլաքյանի արծարծած խնդրին, ըստ որի Հայաստանն առավելապես կարեւորում է տրանսպորտային հաղորդակցության զարգացման գործընթացը, որում շահագրգռված պետք է լինեն ՍԾՏՀ անդամ բոլոր երկրները:

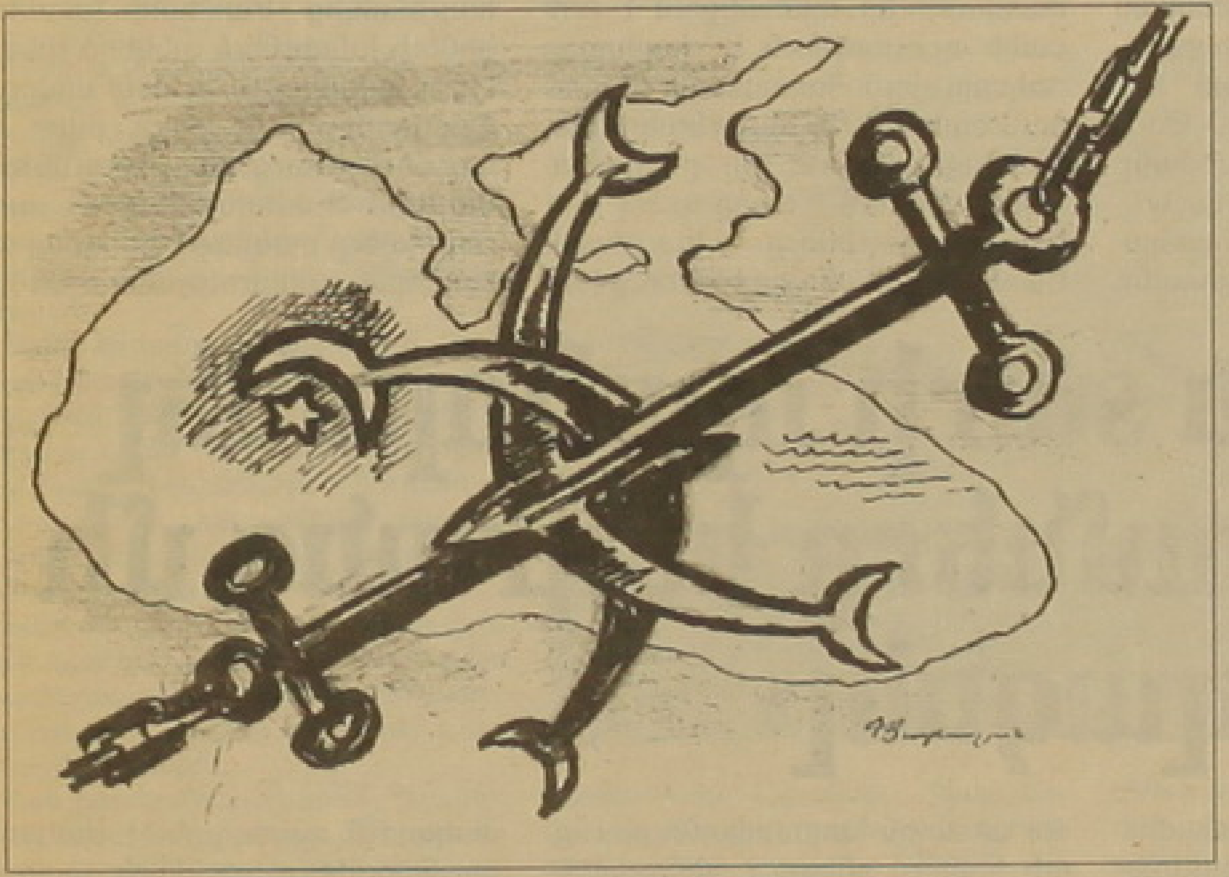

Նույն օրը՝ մարտի 14-ին, կազմակերպության ԽՎ հանձնաժողովի նիստն ավարտվեց:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Սուլեյման Դեմիրելն ընդունել է հայ, թուրք եւ ադրբեջանցի լրագրողներին

Ծրագրվում է հայ լրագրողների այցը չճանաչված Հյուսիսային Կիպրոս

«Պատերազմում բոլորը պարտվում են: Նույնիսկ հաղթողներն են պարտվում», հայ, թուրք եւ ադրբեջանցի լրագրողներին մի քանի օր առաջ ընդունելով Անկարայի իր գրասենյակում, ասել է Թուրքիայի նախկին նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը:

«Եթե ցանկանում եք ապրել այստեղ, ապա պետք է բարելավեք ձեր հարաբերությունները Ադրբեջանի հետ: Քանի դեռ Ադրբեջանի հետ հակամարտության մեջ եք, հակամարտության մեջ եք լինելու նաեւ Թուրքիայի հետ: Ավելին՝ եթե դուք հակամարտության մեջ եք թե Ադրբեջանի, թե Թուրքիայի հետ, ապա չեք կարող ապրել այստեղ», սրանք եւս Դեմիրելի խոսքերն են, որոնք արտասանվել են 1994 թ. մայիսին, Իգդիրում:

Անկարայի դիվանագիտական լրագրողների ընկերակցությունը, Բաքվի «Ենի Նեսիլ» միությունը եւ Երեւանի մամուլի ակումբը շարունակում են 2001 թ. սկսած նախաձեռնությունը՝ կազմակերպել հայ, թուրք եւ ադրբեջանցի լրագրողների փոխայցելություններ, անցկացնել կոնֆերանսներ: Այս տարվա ծրագրով նախատեսված է երեք հանդիպում, առաջինը տեղի է ունեցել Կապադովկիայի Ուրգուփ բնակավայրում, վերջինը նախատեսված է աշնանը՝ դարձյալ թուրքական որեւէ քաղաքում: Ուշագրավը երկրորդ հանդիպման վայրն է՝ չճանաչված Հյուսիսային Կիպրոս: Երեւանի մամուլի ակումբի նախագահ Բորիս Նավասարդյանը «Ազգի» հետ զրույցում այսպես բացատրեց հայ, թուրք եւ ադրբեջանցի լրագրողների՝ չճանաչված Հյուսիսային Կիպրոսում հանդիպելու նպատակները. «Հիմնականում նախաձեռնությունը նրանով է հիմնավորված, որ հայ լրագրողներին շատ հետաքրքիր կլինի տեսնել մեզ մոտիկ, բայց այլ տարածաշրջանում գտնվող ինքնահռչակ պետության այսօրվա իրավիճակը, Կիպրոսի խնդրի վերաբերյալ քաղաքական գործիչների մոտեցումները, համեմատություններն այն մոտեցումների, քաղաքական քննարկումների հետ, որոնք կան եւ ԼՂ հարցի հետ կապված: Այսինքն՝ դա լրագրողական հետաքրքրությունը բավարարելու համար է»: Բորիս Նավասարդյանն ընդգծեց, որ Հյուսիսային Կիպրոսում հանդիպում անցկացնելու նախաձեռնությունը Երեւանի մամուլի ակումբինն է:

Հարց: Ի՞նչ կապ ունի Հյուսիսային Կիպրոսը հայ-թուրք-ադրբեջանական հաշտեցման հետ: Անշուշտ, լրագրողական նախաձեռնություններն ունեն հասարակական բնույթ, սակայն երբ խոսքը Հյուսիսային Կիպրոսին է վերաբերում, վերածվում է քաղաքական հարցի: Հայ լրագրողի համար հետաքրքրական է լինել Հյուսիսային Կիպրոսում, բայց ոչ պակաս հետաքրքիր է լինել միջազգային հանրության կողմից ճանաչված, ԵՄ անդամության թեկնածու Կիպրոսում: Երեւանի մամուլի ակումբի նախաձեռնությունն արդարացված եւ ոչ կողմնակալ կդիտվեր, եթե նախ հայ լրագրողները այցելեին մայր Կիպրոս, ապա հատելով ՄԱԿ-ի բաժանարար գիծը, անցնեին չճանաչված կամ զավթված Հյուսիսային Կիպրոս: Հակառակ դեպքում.

1. որոշակի խնդիրներ է ունենալու կիպրահայ համայնքը,

2. որոշակի խնդիրների առաջ է կանգնելու հունահայ համայնքը,

3. Հայաստանի պետության հետ սերտ հարաբերություններ ունեցող Կիպրոսի պետությունը չի ընկալելու հայ լրագրողների նախաձեռնությունը,

4. Հայաստանի պետության հետ սերտ հարաբերություններ ունեցող Հունաստանի պետությունը հայ լրագրողների նախաձեռնությանը տալու է քաղաքական երանգ եւ շահարկելու է:

Մեր հարցին, թե չե՞ք կարծում, որ նախաձեռնությունը քաղաքականացվելու է, ընկալվելու է որպես Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հյուսիսային Կիպրոսի միջեւ զուգահեռներ անցկացնելու փորձ, պրն Բ. Նավասարդյանը պատասխանեց. «Ուզում ենք, թե՝ ոչ, նման զուգահեռներ տարվում են, եւ մենք պետք է մեր աչքերով տեսնենք՝ այդ զուգահեռներից որոնք իրատեսական հիմքեր ունեն, որոնք՝ ուղղակի շահարկվում են: Դա պետք է ուսումնասիրվի, վերլուծվի եւ ովքեր, եթե ոչ լրագրողները պետք է հանրությանը մատուցեն այդ վերլուծությունները»:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Աշխարհն արագորեն փոխվում է, իսկ Հայաստանը գյուղ է մնում»

ՄԱԱ-ում նկատեց Վազգեն Մանուկյանը՝ փոփոխություններ ակնկալելով 2003 թ. ընտրություններում

Մամուլի ազգային ակումբը «Հրատապ թեմա» ծրագրի շրջանակներում շարունակում է հանդիպումների շարքը ԱԺ պատգամավորական խմբակցությունների ղեկավարների հետ: Եվ քանի որ ԱԺՄ-ի դեպքում իրավիճակը մի փոքր բարդ էր՝ ՄԱԱ-ն գտավ, որ կուսակցության նախագահն է, փաստորեն, համանուն խմբակցության ղեկավարը, եւ ընտրությունը կանգ առավ ԱԺՄ նախագահի, ԱԺ պատգամավոր Վազգեն Մանուկյանի թեկնածության վրա, որի հետ էլ մարտի 14-ին կայացավ լրագրողների հանդիպումը: Առաջարկվող թեմաները սահմանադրական փոփոխություններն էին, քաղաքական քարտեզի հնարավոր վերաձեւումները:

Սահմանադրական փոփոխությունների հարցին ի պատասխան ԱԺՄ նախագահը նկատեց, որ այն «ածանցյալ է ընդհանուր այլ հարցերից», որոնց մասին Մանուկյանի գնահատականն այսպիսին էր. «Աշխարհը փոխվում է մեծ արագությամբ, իսկ մենք հետ ենք մնում»: Ասվածը վերաբերում է ոչ միայն սեպտեմբերի 11-ից հետո փոփոխվող աշխարհին: Ըստ ՄԱԱ-ի հյուրի՝ «այս երկրագնդից բացի կա նաեւ մեկ այլ երեւակայական երկագունդ, որտեղ ոչ թե երկրներն են իրենց սահմաններով, այլ ասպարեզները, տեղեկատվական տեխնոլոգիաները, նոր ֆինանսատնտեսական համակարգը: Մենք այդ երկրորդ երկրագնդի վրա տեղ չունենք. բոլոր այն երկրները, որոնք այդ երկրագնդի վրա տեղ չեն ունենա, դառնալու են գյուղ: Եվ մենք իսկապես մնում ենք գյուղ, որտեղ վիճում են, ինչպես «Մենք ենք, մեր սարեր»-ում Պավլեն բռնեց ոչխարը, Ռեւազը մորթեց, այս վեճերից այն կողմ չենք անցնում: Բայց եթե անգամ մենք որոշել ենք գյուղ մնալ, այդ գյուղում պետք է կարգուկանոն լինի, մեր գյուղում կարգուկանոն չկա, այս գյուղի մարդիկ վախենում են իրենց ապագայի համար: Մի քանի զորբա, որոնք համաշխարհային մակարդակով մժեղներ են, իրենց ձեռքն են վերցրել ամեն ինչ՝ ճնշելով մյուսներին: Սա ապագա չունի», ընդգծեց ՄԱԱ-ի հյուրը: Վերջինս խիստ անհանգստացած է Անվտանգության խորհրդի չգոյությամբ. «Հայաստանը միշտ կառավարել են կամ 3.5 հոգի, կամ 1,5 հոգի: Այդպիսի երկիրն ապագա ունենալ չի կարող»:

Ըստ այդմ նա ընդգծեց, որ «առջեւում կարեւոր ժամանակաշրջան է՝ 2003 թ., եթե դրանից հետո պահպանվեն այս նույն կառույցները, մարդիկ եւ թիմերը, ապա Հայաստանը դատապարտված է»: Այդ իսկ պատճառով շատ կարեւոր է, թե ի՞նչ փոփոխություններ կլինեն Հայաստանում: Ըստ այդմ՝ ԱԺՄ-ն գտնում է, որ կառավարման խորհրդարանական համակարգը ավելի արդյունավետ կգործի Հայաստանում: «Սահմանադրությունը մեքենա է, որով առաջ է գնում երկիրը: Խնդիրն այն է, թե «Զապորոժեցի» փոխարեն կունենա՞նք «Մերսեդես» եւ թե ո՞վ եւ ո՞ւր է վարելու մեքենան»: ԱԺՄ-ն կարեւորում է թիմային կառավարումը եւ կարող է նպաստել այդ թիմի ստեղծմանը: ԱԺՄ-ն վեցյակից մեկն է, բայց հանդես է եկել հատուկ կարծիքով, որը վերաբերում է հարցման մասին օրենքի ընդունմանը: Ըստ Մանուկյանի, «Սահմանադրությունը տղայական խաղ չէ, որ իշխանությունները հայտարարեն, թե մեր ձեռքում է իշխանությունը, պետք է թելադրենք սահմանադրություն, իսկ դիմացիններն էլ հակառակ տղայությանը դիմեն»: Սահմանադրությունը պետք է ընդունվի համաձայնության պայմաններում: ԱԺՄ-ն գտնում է, որ իշխանությունների կողմից առաջարկվող տարբերակը հանրաքվեի դրվելիս «արդյունքներն անպայման կկեղծվեն, եւ կեղծիքով ընդունված սահմանադրությանը կավելանան կեղծիքով արված փոփոխություններ»: Նախագահական տարբերակի ընդունման դեպքում նշանակում է «նստել բախտին, սպասել բախտին, թե մի օր մի լավ նախագահ կլինի եւ երկրի վիճակը կլավանա», գտնում է Մանուկյանը, ավելացնելով՝ «ժամանակն է, որ ժողովուրդն իր ձեռքը վերցնի իշխանությունը»: Ինչ վերաբերում է հակակշիռներին, ապա ըստ ՄԱԱ-ի հյուրի, դրանք Հայաստանի պայմաններում մեծ մասամբ չեն աշխատում, քանի որ այսպես թե այնպես խորհրդարանը դառնում է գործիք գործադիր իշխանության՝ հիմնականում նախագահի ձեռքում:

Ի՞նչ հավանական կամ անհավանական դաշինքներ եք տեսնում առաջիկա քաղաքական տարվա ընթացքում: Ի պատասխան մեր այս հարցի Մանուկյանը նկատեց. «Հավանականները միշտ երեւում են, բայց խնդիրները լուծվում են անհավանականների միջոցով»: Իսկ ընդհանրապես դաշինքների ձեւավորման շուրջ հատուկ բանակցություններ չեն տարվում ԱԺՄ-ի կողմից: Միաժամանակ ԱԺՄ-ն քաղաքական դաշտը պատկերացնում է դաշինքներով: Ըստ կուսակցության նախագահի՝ ճիշտ կլիներ, որ ձեւավորվեին 2-3 մեծ ուժեր եւ պայքարը չփոշիանար, հակառակ դեպքում մինչեւ 20 թեկնածու կլինի: 2003 թ. ԱԺՄ-ի եւ ՀՀՇ-ի դաշինք հնարավոր չի համարում:

2003-ին իր թեկնածության առաջադրման վերաբերյալ հարցին Մանուկյանը հարցով պատասխանեց. «Քաղաքական ասպարեզում այդ ո՞ր թեկնածուին ես պիտի պաշտպանեմ որպես հանրապետության նախագահի, որպեսզի ազնվորեն իրականանան 88-ին որդեգրված Շարժման սկզբունքներն ու գաղափարները»: Կհաջողվի՞ Մանուկյանին այնքան մարդու տանել իր հետեւից, ինչպես եղավ 96-ին. ի պատասխան վերջինս նկատեց. «Եթե արտագաղթի այս տեմպերը շարունակվեն, ապա հազիվ 10-15 մարդ գտնվի»:

«ԶԼ մասին» օրենքի նախագիծը պատահականորեն չի առաջացել

Բնականաբար, մեզ հետաքրքրում էր Վազգեն Մանուկյանի կարծիքը «Զանգվածային լրատվության մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ: Նա նշեց. «Անկեղծ ասած, մամուլի միջոցներից բոլորս ինչ-որ չափով դժգոհ ենք, բայց դժգոհությունը անձնական է: Նախագիծը մերժվեց բոլորի կողմից, քանի որ հիմքում ընկած են սահմանափակումներ: Իշխանությունները միշտ պետք է իրենց հեռու պահեն մամուլի գործունեությանը միջամտելու գայթակղությունից: Դա շատ վնասակար օրենք է եւ մեզ հետ է շպրտելու»: Նա միաժամանակ նկատեց, որ «այսպիսի օրենքները պատահական չեն առաջանում». այսօր մերժվեց, հետ կգնա, 1-2 կետեր կփոխեն, կբերեն, նորից կմերժվի, եւ մի պահ, երբ բոլորի զգոնությունը թուլացած կլինի, նախագիծը կմտնի խորհրդարան եւ կընդունվի:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

հարցազրույց

Ռոբերտ Քոչարյան. «Ամեն տարի պահպանել նախորդ տարվա ձեռքբերումները եւ դրանց մի նոր բան ավելացնել»

Սկիզբը էջ 1

– Արդյոք այսպես կոչված փարիզյան սկզբունքները մինչ այժմ հի՞մք են հանդիսանում բանակցությունների համար: Ո՞րն է դրանց իմաստը:

– Հայաստանն իր մոտեցումներում շարունակում է առաջնորդվել հենց այդ սկզբունքներով՝ չէ՞ որ այլ տարբերակներ այսօր գոյություն չունեն:

– Պարոն նախագահ, ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը, Ձեր կարծիքով, արդյունավե՞տ գործիք է ղարաբաղյան հարցի կարգավորման համար, թե՞ հարկավոր է Մինսկի խումբը փոխարինել մի որեւէ այլ ինստիտուտով:

– ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահության ֆորմատն օպտիմալ է: Ռուսաստան, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ, Ֆրանսիա՝ երեք գերտերություններ, որոնք լուրջ ազդեցություն ունեն այս տարածաշրջանում եւ լուրջ շահեր են ներկայացնում այստեղ: Երեք համանախագահների սերտ համագործակցության դեպքում այս ֆորմատը կարող է լինել բավական արդյունավետ: Կարծում եմ, դա լավագույնն է, ինչ հնարավոր էր մտածել կարգավորման համար:

– Կա՞ արդյոք որեւէ տարբերակ, որի դեպքում Հայաստանն ընդունի ղարաբաղյան հարցի այնպիսի լուծում, որով Ղարաբաղը ճանաչվի Ադրբեջանի մաս:

– Ինքնիշխան Ադրբեջանի Հանրապետության կազմում Լեռնային Ղարաբաղը երբեք չի եղել, եւ մենք չենք տեսնում որեւէ իրավական հիմք այդպիսի որոշման համար: Հայաստանը բազմիցս հայտարարել է, թե որոնք են Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի համար ընդունելի փոխզիջման սահմանները՝ դրանք բավականին հստակ գծված են: Խոսքն, առաջին հերթին, հակամարտության կողմերի հավասար իրավազորության մասին է: Երկրորդը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության անկլավային գոյության բացառումն է: Եվ երրորդ սկզբունքը վերաբերում է անվտանգությանը. անհրաժեշտ են անվտանգության երաշխիքներ եւ միջազգային հանրության լուրջ ռեսուրս այդ երաշխիքներն ապահովելու: Այս շրջանակում Հայաստանը կարող է քննարկել բազմաթիվ տարբերակներ եւ ձեւեր:

– Պարոն նախագահ, Ադրբեջանի պետական գործիչները բազմիցս հայտարարել են, որ անհրաժեշտության դեպքում պատրաստ են խնդիրը լուծել ռազմական ճանապարհով: Դուք համարո՞ւմ եք նման հայտարարությունները իրական: Ինչպիսի՞ն կլինի Հայաստանի արձագանքն իրավիճակի նման զարգացման դեպքում:

– Այսօր մեկ բան պարզ է. ով սկսի պատերազմը, նա էլ, ամենից հավանական է, որ կպարտվի: Ես դրանում համոզված եմ: 1994 թվականի մայիսից շարունակվում է զինադադարը: Կողմերը յոթ տարի աշխատել են պաշտպանական գիծն ամրապնդելու ուղղությամբ. այնպես որ պատերազմը սկսողը ռազմական առումով շատ լուրջ խնդիրներ կունենա: Բացի այդ, սկսողի համար պատերազմը կլինի խոշոր քաղաքական պարտություն: Եվ երրորդը՝ ի վերջո, պատասխանատվությունն է սեփական ժողովրդի հանդեպ: Կարծում եմ, պատերազմական կոչեր անող գործիչները պետք է սթափ գիտակցեն նման քայլերի հետեւանքները:

– Պարոն նախագահ, որոշ դիտորդներ պնդում են, որ Ղարաբաղի ներկայիս կարգավիճակը լիովին բավարարում է Հայաստանին, եւ պաշտոնական Երեւանը բանակցություններին մասնակցում է միայն միջազգային գործընկերներին գոհացնելու համար: Որքա՞ն է անկեղծ Հայաստանը խաղաղ լուծում փնտրելիս:

– Ձեր հարցը ղարաբաղյան հակամարտության շուրջ «միֆեր» հորինելու մի բավականին հետաքրքրական միտում է արտացոլում: Մի քանի տարի առաջ, երբ Հայաստանը «խեղդվում էր» շրջափակման մեջ, իսկ Ադրբեջանն ապրում էր նավթային վերելքի ակնկալիքով, «միֆերը» տրամագծորեն հակառակն էին: Պնդում էին, թե Ադրբեջանը կարգավորման առումով կարող է չշտապել, քանի որ ժամանակն իր օգտին է աշխատում: Այսօր «միֆերը» կառուցվում են նույն տրամաբանությամբ, բայց փոխվել է ուղղությունը: Կարծում եմ, դա պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ ադրբեջանական նավթային հրաշքը չկայացավ, իսկ այդ ժամանակ Հայաստանն ապացուցեց իր կենսունակությունն ու ամենադժվար պայմաններում դրական արդյունք ստանալու կարողությունը: Քաղաքականության մեջ պետք է կարողանալ միֆերը զատել իրողությունից: Իսկ իրողությունն այն է, որ տարածաշրջանի ոչ մի երկիր չի կարող շահել հակամարտությունը երկարաձգելով: Դա ճիշտ է եւ Հայաստանի, եւ Լեռնային Ղարաբաղի, եւ Ադրբեջանի դեպքում: Հարավային Կովկասում ամուր խաղաղությունն ու քաղաքական կայունությունը կարեւորագույն նախապայման են թե յուրաքանչյուր առանձին երկրի եւ թե ողջ տարածաշրջանի զարգացման համար: Այդ փաստի գիտակցումն ընկած է Հայաստանի արտաքին քաղաքականության եւ մեր բոլոր տարածաշրջանային նախաձեռնությունների հիմքում: Ինչքան արագ հակառակ կողմը գիտակցի այդ ճշմարտությունը, այնքան արագ «միֆեր» հորինելն իր տեղը կզիջի իրական քաղաքականությանը:

– Պարոն նախագահ, Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը վերջերս համոզմունք էր հայտնել, թե ղարաբաղյան հարցն արդեն այս տարի կլուծվի: Դուք նման հայտարարությունը իրատեսակա՞ն եք համարում: Եթե ո՛չ, ապա ո՞րն է իրական ժամկետը:

-Առաջընթացի տեմպերի մասին խոսելը բարդ է: Կարծում եմ, մենք մեծ ճանապարհ ենք անցել, բայց չեմ ցանկանում կոնկրետ կանխատեսումներ անել առաջընթացի ժամկետների մասին: Ասեմ միայն. ես հավատում եմ, որ միացյալ ջանքերով մենք ի վիճակի ենք գտնելու այդ խնդրի լուծումը:

– Պարոն նախագահ, Հայաստանում 2001 թ. գրանցվել է ՀՆԱ-ի ռեկորդային աճ՝ 9.6 տոկոսի ծավալով: Կա՞ն արդյոք Թուրքիայի հետ առեւտրային կապերի ընդլայնման ծրագրեր այդ միտումը պահպանելու համար: Եթե այո՛, ապա ընդլայնումն ի՞նչ ձեւով է նախատեսվում:

– Դրականը տնտեսության մեջ, իրոք, առկա է: Դա եւ ՀՆԱ-ի աճն է, այսինքն արդյունաբերության եւ հայկական ապրանքների արտահանման ակտիվացումը, եւ ֆինանսական կայունությունը, եւ ազատ ձեռներեցության ու առեւտրի համար բարվոք պայմանների առկայությունը: Այդ փաստն, ի դեպ, հաստատում են նաեւ հեղինակավոր միջազգային ռեյտինգները՝ անցած տարի Հայաստանը ճանաչվել է ԱՊՀ-ում տնտեսապես առավել ազատ երկիրը: Միեւնույն ժամանակ, Հայաստանը ներկա տնտեսական ցուցանիշներին հասել է Թուրքիայի հետ տնտեսական կապերից անկախ, քանի որ այդպիսիք փաստորեն գոյություն չունեն: Ցանկանում եմ ճշտել. ոչ մեր մեղքով: Հայաստանը բազմիցս հայտարարել է, որ պատրաստ է նորմալ դրացիական հարաբերությունների եւ փոխշահավետ առեւտրատնտեսական համագործակցության, սակայն Թուրքիան նախընտրում է սահմանը փակ պահել: Համենայն դեպս, կրկնեմ. Թուրքիայի բարի կամքի առկայության դեպքում Հայաստանը պատրաստ է քննարկել համագործակցության հնարավորությունները: Նշեմ, որ առեւտրական կապերը պետք են նաեւ Թուրքիային, որի տնտեսությունը լուրջ դժվարություններ է ապրում:

– Պարոն նախագահ, Հայաստանը միջազգային հանրության առջեւ Մեծամորի ատոմային էլեկտրակայանը փակելու պարտավորություն է ստանձնել: Կարո՞ղ եք կոնկրետ ժամկետ նշել, երբ է դա տեղի ունենալու:

– Մեծամորի ԱԷԿ-ը փակելու որոշումը ոչ միայն Հայաստանի միջազգային պարտավորություններով է պայմանավորված: Այն համընկնում է Հայաստանի սեփական շահերի հետ: Միեւնույն ժամանակ, ԱԷԿ-ը փակելու խնդիրն ունի ավելի լայն կոնտեքստ եւ պետք է լուծվի համադրված այլ հարցերի հետ, որոնք կապահովեն Հայաստանի էներգետիկ անվտանգությունը. էներգառեսուրսների ներմուծման դիվերսիֆիկացումը, այլընտրանքային հզորությունների կառուցումը: Պետք է ասեմ, որ այդպիսի մոտեցումն ըմբռնում եւ աջակցություն է գտնում Եվրամիության կողմից: Մենք այժմ Եվրահանձնաժողովի հետ մշակում ենք ծրագիր, որը կհամատեղի Հայաստանի պարտավորությունները եւ Եվրամիության ու այլ դոնոր երկրների գործողությունները: ԱԷԿ-ի փակման իրատեսական ժամկետը հնարավոր կլինի նշել միայն այդ ծրագիրը մշակելուց հետո:

Պետք է նաեւ նշեմ, որ Հայկական ԱԷԿ-ի անվտանգության մակարդակի բարձրացմանը լուրջ ուշադրություն է հատկացվում: ԱԷԿ-ի աշխատանքը մշտապես վերահսկվում է Հանրապետության նախագահին կից գործող Ատոմային էներգետիկայի անվտանգության խորհրդի կողմից, որի կազմում ընդգրկված են տարբեր երկրների ճանաչված ու հեղինակավոր մասնագետներ:

– Ի՞նչ այլընտրանքային հզորություններ են նախատեսվում Մեծամորի ԱԷԿ-ին փոխարինելու համար:

– Դա Հրազդանի ՋԷԿ-ի հինգերորդ բլոկն է, Երեւանի ՋԷԿ-ի արդիականացումը եւ հիդրոէներգետիկայի զարգացման լուրջ ծրագիրը: Իրականացվում են նաեւ «Ինոգեյթ» ծրագրի շրջանակում նավթային եւ գազային ենթակառուցվածքների զարգացման փոքր տարածաշրջանային նախագծեր: Մշակվում է քամու էներգիայի օգտագործման ծրագիրը:

– Պարոն նախագահ, ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը վերջերս հայտարարել է, թե Իրանը «չարիքի առանցք է»: Նման հայտարարության առնչությամբ մտադի՞ր է արդյոք Հայաստանը փոխել իր քաղաքականությունը Իրանի հետ ռազմական եւ տնտեսական համագործակցության առումով: Արդյոք ուժի մե՞ջ է մնում Իրան-Հայաստան գազատարի շինարարության ծրագիրը:

– Հարավային Կովկասի յուրահատկությունը պահանջում է որոշակի զգուշություն եւ հավասարակշռություն: Հայաստանը չի փորձում շահ փնտրել այլ երկրների հակասություններում, այլ ընդհակառակը, փորձում է շահը գտնել այդ հակասությունները հարթելով: Նման մոտեցման վրա է կառուցված մեր արտաքին քաղաքականությունը, որի հիմքում ընկած է կոմպլեմենտարության սկզբունքը: Ինչ վերաբերում է կոնկրետ Իրանին, ապա Հայաստանն այդ երկրի հետ բազմադարյա բարիդրացիական հարաբերություններ ունի, որոնք ներկայումս իրենց արտահայտությունն են գտնում զարգացող առեւտրատնտեսական համագործակցության մեջ: Մեր հարաբերություններում որեւէ լուրջ ռազմական ասպեկտ գոյություն չունի: Իսկ Իրան-Հայաստան գազատարի կառուցման ծրագիրն այժմ մշակման փուլում է, եւ մենք շարունակում ենք աշխատանքն այդ ուղղությամբ:

– Պարոն նախագահ, որոշ ժողովրդագիրներ պնդում են, որ վերջին տասը տարվա ընթացքում Հայաստանից արտագաղթել է մեկ միլիոնից ավելի քաղաքացի: Այդ միտումը Հայաստանի պետականության համար վտանգ ներկայացնո՞ւմ է: Ի՞նչ միջոցներ կարելի է ձեռնարկել այդ գործընթացն արգելակելու համար:

– Անցած տարվա հոկտեմբերին Հայաստանում անցկացվել է համընդհանուր մարդահամար, որի արդյունքները թույլ կտան ճիշտ գնահատել միգրացիայի միտումները եւ եզրակացություններ անել՝ հիմնվելով իրական թվերի վրա: Մարդահամարի արդյունքը վկայում է, որ պետականության համար վտանգ չկա, բայց իրավիճակի վերաբերյալ պետք է լուրջ մտածել: Տեղի ունեցող գործընթացները նախկին խորհրդային տարածքի բոլոր երկրներում եւ Արեւելյան Եվրոպայում շատ նման են: Դրանք առաջին հերթին պայմանավորված են տնտեսական բարդ իրավիճակով: Հայաստանի առանձնահատկությունը նաեւ այն է, որ պատմականորեն ձեւավորվել է մեծ սփյուռք, որը հայերին շարժունակության մեծ հնարավորություն է տալիս: Ինչպե՞ս դրան հակազդել: Բնական է՝ ակտիվ տնտեսական քաղաքականությամբ: Ես կարծում եմ, կայուն երկրում նորմալ տնտեսական աճ, արտասահմանյան ներդրումների ներգրավում, ահա սրանք են խնդրի լուծման ճանապարհը: Այդ առումով մենք ակտիվորեն աշխատում ենք: Նախորդ ամբողջ տարին անցավ աշխատատեղ ստեղծելու կարգախոսով, եւ մեզ հաջողվեց դրված նպատակին հասնել: Եթե ամեն տարի պահպանենք նախորդ տարվա ձեռքբերումները եւ դրանց մի նոր բան ավելացնենք, արդյունքներն անպայման կազդեն միգրացիայի հետ կապված իրավիճակի վրա:

– Պարոն նախագահ, Սամցխե-Ջավախեթիայի տարածաշրջանում ապրող էթնիկ հայերը պնդում են, որ իրենք տնտեսական եւ քաղաքական ճնշման զոհ են դառնում վրաց իշխանությունների կողմից: Պաշտոնական Հայաստանն անհանգստացա՞ծ է նրանց վիճակով: Այդ հարցը բարձրացվելո՞ւ է վրացական կողմի առջեւ:

– Վրաստանի նախագահի հետ արդեն վաղուց ձեւավորվել է մեր հայրենակից Վրաստանի քաղաքացիների խնդիրներն անկեղծ քննարկելու ավանդույթ, եւ մենք սովորաբար գտնում ենք բոլոր բարդ ու զգայուն հարցերի լուծումները: Սամցխե-Ջավախեթիայում ապրող հայերը բազմաթիվ սոցիալ-տնտեսական դժվարություններ են դիմակայում՝ դա այդպես է: Սակայն, նույն դժվարություններն ապրում են նաեւ մյուսները: Դա Վրաստանում ստեղծված ընդհանուր իրավիճակի արդյունք է: Վրացական ղեկավարության կողմից մենք միշտ պատրաստակամություն ենք տեսնում հնարավորին չափով լուծել տարածաշրջանի սոցիալ-տնտեսական խնդիրները, ենթակառուցվածքների զարգացման հարցերը, նպաստել շրջանի ինտեգրմանը Վրաստանի հասարակական կյանքին: Իհարկե, Վրաստանում մեր հայրենակիցների ճակատագիրը Հայաստանի իշխանության հոգածության առարկան է, եւ մենք մեր կողմից պատրաստակամություն ենք հայտնում մեր ավանդը ներդնել հայաբնակ շրջանների խնդիրների լուծման գործում: Այդ հարցում Վրաստանի ղեկավարության հետ ձեւավորվել են մշտական շփումներ եւ առկա է փոխըմբռնում: Չի կարելի թույլ տալ, որ սոցիալական խնդիրները էթնիկական երանգ ստանան:

– Պարոն նախագահ, Հայաստանի ընդդիմադիր կուսակցությունները խիստ քննադատում են 1999 թ.-ին խորհրդարանում տեղի ունեցած ոճրագործության կապակցությամբ ձերբակալված տասնմեկ անձանցից վեցին ներում շնորհելու որոշումը: Ինչպե՞ս եք Դուք վերաբերվում այն պնդումներին, որ Ձեր կառավարությունն իրեն օբյեկտիվ եւ անկողմնակալ չի պահել այդ հարցում:

– Այն վեցը, որոնց մասին Դուք ասում եք, ազատ են արձակվել դատապարտված կամ քննության տակ գտնվող հազարավոր այլ մարդկանց հետ մեկտեղ, համաձայն համաներման, որը հայտարարվել էր քրիստոնեությունը Հայաստանում պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի կապակցությամբ: Համաներման մասին որոշումն ընդունվել է միաձայն Հանրապետության Ազգային ժողովի կողմից, որի կազմում ներկայացված են Հայաստանի բոլոր հիմնական քաղաքական ուժերը, այդ թվում՝ նաեւ քննադատողները: Կարծում եմ, հետագա մեկնաբանությունները այդ հարցով ավելորդ են, եւ Դուք ինքներդ կարող եք հետեւություններ անել:

Իսրայելի պաղեստինյան ագրեսիան ճանապարհ է հարթում Իրաքի դեմ ԱՄՆ-ի ռազմական գործողությունների համար

Օրերս Իսրայելի կառավարությունը որոշում էր ընդունել Ռամալլայում Պաղեստինի առաջնորդ Յասեր Արաֆաթի մեկուսացումը վերացնելու եւ նրա տեղաշարժվելու իրավունքը վերականգնելու մասին: Միաժամանակ, վարչապետ Արիել Շարոնն ի լուր աշխարհի հայտարարել էր, որ մեկ շաբաթյա հրադադարի դեպքում հնարավոր է վերսկսել բանակցությունները պաղեստինյան իշխանությունների հետ: Թվում էր, թե այս որոշումն ու հայտարարությունը բխում են պաղեստինա-իսրայելական հակամարտության լարվածությունը թուլացնելու Շարոնի վարչակարգի անկեղծ պատրաստակամությունից: Սակայն մարտի 12-ին իսրայելյան զորքերը 150 տանկերի ուղեկցությամբ գրավում են Ռամալլան եւ լայնածավալ ռազմական գործողությունների դիմում պաղեստինցիների դեմ:

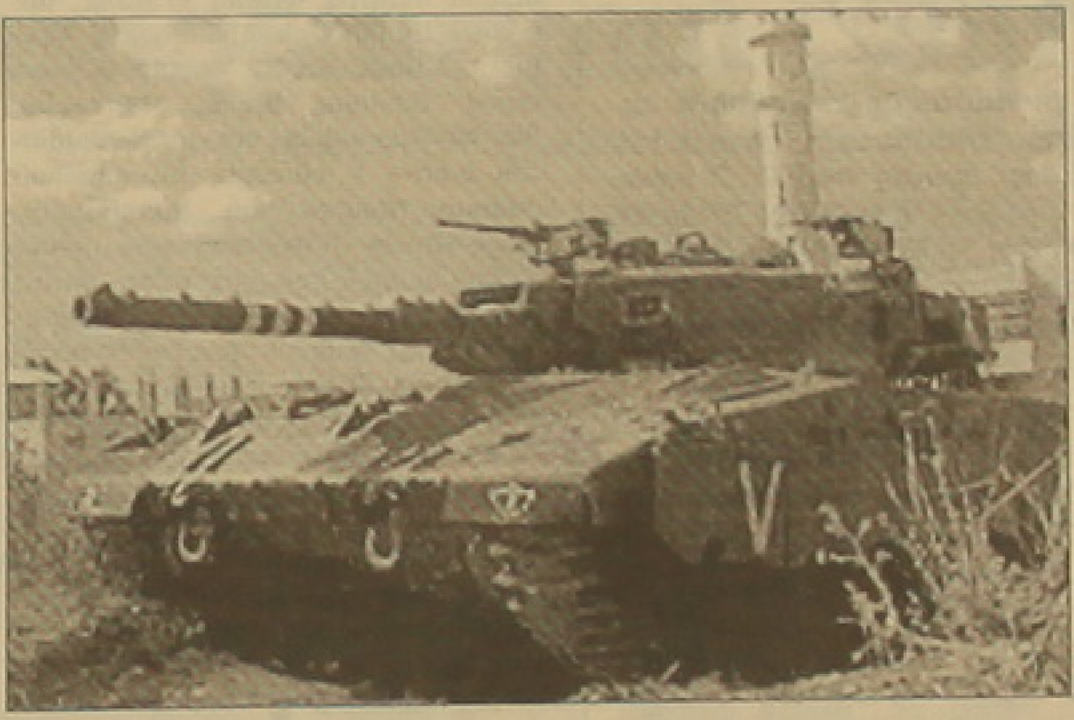

Մինչ իսրայելցի զինվորները Գազայի հատվածում եւ Ռամալլայում սպանում էին 32 պաղեստինցիների, ապա անցնում 16-45 տարեկան տղամարդկանց համատարած ձերբակալություններին, դեռ ավելին՝ ձերբակալվածների թեւերին եւ ճակատներին համարներ դաջում, այսինքն՝ նրանց համարակալում, Իսրայելի կառավարության երկու նախարարներ հրաժարական են տալիս՝ պատճառաբանելով, թե Շարոնը զիջումներ է անում Արաֆաթին:

Երբ խոսքը Ռամալլայում Պաղեստինի առաջնորդի ազատ տեղաշարժվելու մասին է, ապա նա, որքան էլ Իսրայելի կառավարության որոշումով դրա իրավունքը ստանա, միեւնույն է, իսրայելյան զորքերը նրան զրկում են այդ իրավունքից օգտվելու ամեն մի հնարավորությունից: Ուրեմն հարցը զիջումները չեն, այլ զիջումների պատրաստակամությամբ պաղեստինցիների զգոնության թուլացումը, որպեսզի ընդլայնվեն պատժիչ գործողությունները Պաղեստինի ինքնավարության դեմ լայնածավալ պատերազմական գործողությունների վերածելու Իսրայելի հնարավորությունները:

Թերեւս այդ առումով պատահական չէր Արաֆաթի հայտարարությունը՝ Պաղեստինի ժողովրդին բնաջնջելու Իսրայելի վերջնական նպատակի մասին: Ինչ վերաբերում է ձերբակալված պաղեստինցիների համարակալմանը, ապա մարտի 12-ի առավոտյան Արաֆաթը թուրքական պետհեռուստատեսության էկրանից նշեց. «Այն վերաբերմունքը, ինչ պաղեստինցիներին ցուցաբերում են իսրայելցի զինվորները, համակենտրոնացման ճամբարներում գերմանական նացիստները հրեաներին չէին ցուցաբերել»: Մարտի 13-ին թուրքական պետհեռուստատեսությունը ցուցադրեց համարակալմանն առնչվող մի քանի կադրեր, որոնցում պարզորոշ երեւաց, թե իսրայելցի զինվորները համարակալելուց առաջ ինչպես են պաղեստինցիներին ձեռնակապ հագցնում եւ աչքերը պինդ կապում: Իսկ մեկնաբանն ավելացրեց. «Պաղեստինցի մահապարտների համար կյանքն իմաստ չունի: Դա նրանցից խլել են, ուստի նրանք անմահանալու համար դիմում են անձնազոհության»:

Հատկանշական է, որ վերոնշյալ աղբյուրը մարտի 13-ի առավոտյան, նկատի ունենալով 1982 թ. Իսրայելի ներխուժումը Լիբանան, Պաղեստինում ծավալվող ռազմական գործողությունները համարեց վերջին 20 տարվա մեջ խոշորագույնը, իսկ երեկոյան ընդգծեց. «Այնտեղ վերջին 35 տարվա խոշորագույն պատերազմն է ծավալվում»: Այլ կերպ՝ Իսրայելը 1967-ից ի վեր Պաղեստինի դեմ այդպիսի պատերազմ չի ծավալել: Այդ ընթացքում պաղեստինյան իշխանությունները բնակչությանը իսրայելյան զորքերին դիմադրելու կոչ են արել: Կարեւորը, սակայն, այդ կոչը չէ, ոչ էլ Պաղեստինում ծավալվող պատերազմի անկանոն բնույթը, քանի որ Իսրայելի կանոնավոր զորքերին պաղեստինցիները փորձում են դիմադրել անկանոն ուժերով: Բայց որ Իսրայելի սանձահարումը Իրաքի վրա ԱՄՆ-ի հարձակումն արագացնելու գլխավոր նախապայմանն է՝ կասկած չի հարուցում:

Ակնհայտ է, որ երբ Պաղեստինում պատերազմի հետեւանքով սպանվում են պաղեստինցի արաբներ, արաբական երկրները չեն կարող հանդուրժել իրաքցի արաբների սպանությունն Իրաքի դեմ որեւէ պատերազմում: Ուրեմն այդ երկրները հավանություն չեն տա Իրաքում ԱՄՆ-ի ռազմական գործողություններին, իսկ այդ դեպքում դրանց նպատակահարմարությունն ինքնաբերաբար կդրվի կասկածի տակ:

Իրաքի դեմ ռազմական գործողությունների դիմելու համար ԱՄՆ-ն ամեն կերպ ձգտում է ապահովել տարածաշրջանի՝ առավել եւս արաբական երկրների աջակցությունը: Այդ առումով փոխնախագահ Դիք Չեյնիի շրջագայությունը Մերձավոր Արեւելքում պատահական չէ: Նա արդեն եղավ Հորդանանում եւ Եգիպտոսում: Ուրեմն ամենեւին չի կարող պատահական լինել Աբդուլահ թագավորի եւ նախագահ Հոսնի Մուբարաքի բացասական դիրքորոշումն Իրաքի դեմ ԱՄՆ-ի ռազմական գործողությունների հարցում: Բոլոր հիմքերը կային ենթադրելու, որ Չեյնին բախվի նաեւ արաբական այլ երկրների դիմադրությանը:

Այժմ հարց է ծագում՝ ո՞ր դեպքում արաբական երկրները կարող են հավանություն տալ Իրաքի դեմ ռազմական գործողություններին: Ըստ երեւույթին, Պաղեստինում Իսրայելի ագրեսիային ԱՄՆ-ի միջամտությամբ վերջ տալու՝ պայմանով, որ ամերիկացիները իսրայելյան զորքերը դուրս բերեն պաղեստինյան տարածքից եւ դադարեցնեն բռնությունները՝ սպանություններով հանդերձ, մեղմելու համար պաղեստինցիների ողբերգությունը:

Բոլոր հիմքերը կան ենթադրելու, որ Իսրայելը, ներխուժելով Պաղեստինի ինքնավարություն, որտեղ լայնածավալ պատերազմ սանձազերծեց, առաջնորդվում էր այդ պատերազմին ԱՄՆ-ի միջամտության համար նախադրյալներ ստեղծելու առաջադրանքով, որպեսզի վերջինս միջամտելու փոխարեն թե՛ ընդլայնի Իրաքի դեմ ռազմական գործողությունների դիմելու իր հնարավորությունները եւ թե՛ ստանա արաբական երկրների աջակցությունը:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՄԱԿ-ը ճանաչել է Պաղեստինի պետության գոյության իրավունքը

«Ազգը» երեկվա համարում գրել էր, թե ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը (ԱԽ) ճանաչել է Պաղեստինի պետությունը, ինչը այնքան էլ չի համապատասխանում իրականությանը:

ՄԱԿ-ի ԱԽ-ն 2002 թ. մարտին 14 կողմ եւ 1 ձեռնպահ (Սիրիա) ձայներով ընդունել է «Միջին Արեւելքի իրավիճակի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի ԱԽ բանաձեւը», որում ասվում է.

ՄԱԿ-ի ԱԽ-ն, հաստատելով ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի բոլոր նախկին բանաձեւերը, որոնք ընդունվել են տվյալ հարցի վերաբերյալ, առանձնապես 1967 թ. թիվ 242 եւ 1973 թ. թիվ 338 բանաձեւերը,

պաշտպանելով տարածաշրջանի մասին պատկերացումը, որտեղ գոյություն ունեն երկու պետություններ՝ Իսրայելը եւ Պաղեստինն իրենց ամրագրված եւ ճանաչված սահմաններով,

արտահայտելով խորը մտահոգություն ողբերգական իրադարձությունների շարունակման, որոնք տեղի են ունենում 2000 թ. սեպտեմբերից հետո, եւ առանձնապես վերջին դեպքերի եւ զոհերի աճող թվի կապակցությամբ,

ուշադրություն դարձնելով քաղաքացիական բնակչության անվտանգության ապահովման անհրաժեշտությունը,

ինչպես նաեւ ուշադրություն դարձնելով ողջ աշխարհում ընդունված միջազգային մարդասիրական իրավունքի հարգման անհրաժեշտությանը,

ողջունելով խաղաղ կարգավորման ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի, Եվրամիության, ՄԱԿ-ի եւ այլ կողմերի հատուկ ներկայացուցիչների՝ Միջին Արեւելքում ամբողջական, անհապաղ եւ կայուն խաղաղության հաստատման դիվանագիտական ջանքերը,

ինչպես նաեւ ողջունելով Սաուդյան Արաբիայի թագաժառանգ Աբդալլայի ներդրումը խաղաղ կարգավորմանը,

առաջին. պահանջում է անհապաղ դադարեցնել բռնության գործողությունները, ներառյալ ահաբեկչության, հրահրման եւ վնաս պատճառելու բոլոր ձեւերը,

երկրորդ. կոչ է անում իսրայելյան եւ պաղեստինյան կողմերին ու նրանց առաջնորդներին համագործակցել «Թենեթի ծրագրի» եւ «Միթչելի զեկույցի» հանձնարարականների իրագործման համար, որպեսզի վերսկսվեն քաղաքական կարգավորման բանակցությունները,

երրորդ. աջակցություն է հայտնում ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարին եւ կողմերին օժանդակող մյուս քաղաքագետներին խաղաղ գործընթացը վերսկսելու եւ բռնությունները դադարեցնելու առումով,

չորրորդ. որոշում է ընդունում իրավիճակը վերահսկելու շարունակության մասին:

Փաստորեն, ՄԱԿ-ի ԱԽ-ն այս բանաձեւով ոչ թե ճանաչում է Պաղեստինի պետությունը, այլ՝ Պաղեստին պետության գոյության իրավունքը, ինչը նորություն չէ:

Ռ. Հ.

ԵՌԱԿՈՂՄ

Ստորագրվեց Բաքու-Թբիլիսի-Էրզրում գազատարի շինարարության պայմանագիր

Երեկ Թբիլիսիում ստորագրվեց Բաքու-Թբիլիսի-Էրզրում գազատարի շինարարության պայմանագիր: Ստորագրման արարողությանը ներկա են եղել Վրաստանի նախագահ Էդ. Շեւարդնաձեն, Կասպիցի հարցերով ԱՄՆ պետքարտուղարի հատուկ խորհրդական Ստ. Մանը, Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության նախագահ Ն. Ալիեւը, այլ պաշտոնյաներ: 1050 կմ երկարությամբ գազատարի շինարարությունը նախատեսվում է ավարտել 2004 թ.: «Կասպիան» գործակալությունը հիշեցնում է, որ Բաքու-Թբիլիսի-Էրզրում գազատարի շինարարության գաղափարը ծնվել է որպես այլընտրանք Ռուսաստան-Թուրքիա «Կապույտ հոսք» խողովակաշարի նախագծին: ԱՄՆ-ը երկար ժամանակ հորդորում էր Ադրբեջանին եւ Վրաստանին ստորագրել Բաքու-Թբիլիսի-Էրզրում խողովակաշարի կառուցման պայմանագիր, մինչդեռ Թբիլիսին եւ Բաքուն ոչ մի կերպ չէին կարողանում պայմանավորվել, առաջին հերթին Վրաստանի ներքին անկայունության պատճառով: Վրաստանին ԱՄՆ-ի տրամադրելիք ռազմական օգնությունը կարող է արմատապես փոխել իրավիճակը: Թուրք վերլուծաբանների կարծիքով, Վրաստանում ԱՄՆ ռազմական առաքելության հիմնական նպատակը վրացական տարածքով անցկացվելիք խողովակաշարերի անվտանգության ապահովմանն է միտված:

Հիշեցնենք, որ կառուցվելիք Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղը եւ Բաքու-Թբիլիսի-Էրզրում գազատարն անցնելու են Վրաստանի հարավային Սամցխե-Ջավախք երկրամասով: ԱՄՆ հովանավորությամբ նախատեսվում է նաեւ Սամցխե-Ջավախքով անցկացնել Կարս-Թբիլիսի երկաթգիծը:

Կոֆի Անան. Իրանը զանգվածային բնաջնջման զենքերի հետ որեւէ կապ չունի

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը կազմակերպության Նյու Յորքի կենտրոնակայանում տված մամուլի ասուլիսում բացառել է Իրանի՝ զանգվածային բնաջնջման զենքերի արտադրության մեջ ներգրավվածությունը: «Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալությունը, որի ակտիվ անդամ է նաեւ Իրանը, երբեւէ հաղորդագրություն չի տարածել, թե այս պետությունը որեւէ կապ ունի զանգվածային բնաջնջման զենքերի արտադրության հետ», ընդգծել է Անանը: Գլխավոր քարտուղարը զարմանք է արտահայտել ԱՄՆ նախագահ Բուշի՝ Իրանն Իրաքի եւ Հյուսիսային Կորեայի հետ «չարիքի առանցք» որակող կրկնվող հայտարարությունների առթիվ:

Անանը գոհունակություն է արտահայտել Աֆղանստանի ժամանակավոր կառավարությանն Իրանի ցուցաբերած աջակցության կապակցությամբ: Իսկ Աֆղանստանի ժամանակավոր կառավարության ղեկավար Համիդ Կարզայը, երկու օր առաջ Մոսկվայում հայտարարեց, որ Աֆղանստանը կարիք ունի ամրապնդելու կապերը Իրանի հետ, իսկ իր արտասահմանյան այցելություններից ամենահաջողվածը համարեց Թեհրանում կրոնապետ Ա. Խամենեիի եւ նախագահ Խաթամիի հետ բանակցությունները: Որեւէ մեկը չպետք է կասկածի տակ դնի Քաբուլ-Թեհրան «գերազանց եւ բարեկամական» կապերը, ասել է Կարզայը:

Պետական այցով Աթենքում գտնվող Մ. Խաթամին, իր հերթին, հայտարարել է, որ «մի քանի պետությունների, այդ թվում Իրանի դեմ միջուկային զենք կիրառելու ԱՄՆ պատրաստակամությունները ցույց են տալիս, որ իրականում Վաշինգտոնն ուզում է պատերազմ հրահրել»: «Հիմա արդեն պարզ է դարձել, որ, իրոք, աշխարհը չարիքն է ղեկավարում», ասել է Խաթամին:

Մյուս կողմից, ԱՄՆ Սենատի միջազգային հարցերի հանձնաժողովի նախագահ, սենատոր Ջոզեֆ Բիդենը երեկ Իրանի իշխանություններին առաջարկել է Վաշինգտոնում կամ որեւէ այլ տեղ Իրանի եւ ԱՄՆ-ի կառավարությունների ներկայացուցիչների միջեւ կազմակերպել հանդիպում եւ քննարկել միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարում համատեղ գործողությունների խնդիրներ: «Հանդիպման վայրը կարող է ընտրել իրանական կողմը, պատրաստ եմ ուղեւորվել այնտեղ, որտեղ հարմար է», հայտարարել է Բիդենը, ավելացնելով, որ ԱՄՆ-ը պետք է մտածի իրանցի ժողովրդի ապագայի մասին եւ խոչընդոտներ չստեղծի Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանն Իրանի անդամակցության ճանապարհին:

Ռ. Հ.

Հարավսլավիան փոխում է անունը՝ Սերբիա եւ Չեռնոգորիա

Երեկ կեսօրին Եվրամիության արտաքին քաղաքականության պատասխանատու Խավիեր Սոլանայի միջնորդությամբ Բելգրադում կարեւոր համաձայնագիր ստորագրվեց Հարավսլավիայի ապագայի վերաբերյալ: Համաձայնությունը ձեռք բերվեց դաշնային Հարավսլավիայի, ինչպես նաեւ նրա կազմի մեջ մտնող Սերբիայի եւ Չեռնոգորիայի քաղաքական ղեկավարների երկարատեւ բանակցություններից հետո: Դրանց ավարտից հետո Հարավսլավիայի նախագահ Վոյիսլավ Կոշտունիցան նշեց, որ երկիրն այսուհետեւ լինելու է «ոչ դաշնություն, ոչ էլ համադաշնություն», այլ միանգամայն յուրօրինակ պետական միավորում: Նոր Հարավսլավիան կլինի Սերբիայի եւ Չեռնոգորիայի քաղաքական նոր դաշինքի արտահայտությունը եւ ըստ այդմ նոր պետությունը հենց այդպես էլ կկոչվի՝ Սերբիա եւ Չեռնոգորիա: ՌԻԱ գործակալությունը տեղեկացնում է, որ պետական նոր կազմավորման մեջ պահպանվելու է միութենական նախագահի պաշտոնը: Դատելով ըստ ամենայնի, տվյալ պաշտոնը զբաղեցնելու է Հարավսլավիայի ներկայիս նախագահ Վոյիսլավ Կոշտունիցան:

Պետական նոր կազմավորման մեջ կլինեն միջազգայնորեն ճանաչված երկու անկախ պետություններ՝ Սերբիան եւ Չեռնոգորիան: Դաշնապետությունը ՄԱԿ-ում կունենա մեկ տեղ: Սերբիան եւ Չեռնոգորիան կունենան ընդհանուր պաշտպանական եւ արտաքին քաղաքականություն, բայց առանձին տնտեսական, արժութային եւ մաքսային համակարգեր: Կոշտունիցայի խոսքերով, շուտով սկսվելու է միասնական պետության սահմանադրության մշակումը, իսկ աշնանն անցկացվելու են տարբեր մակարդակների ընտրություններ:

Սոցիալիստական Հարավսլավիայի փլուզումից հետո 1992 թ. ստեղծված նոր Հարավսլավիայի կազմի մեջ մտան 8 միլիոնանոց Սերբիան եւ 850 հազարանոց Չեռնոգորիան: Վերջինս 1998 թվականից Արեւմուտքի օրհնությամբ ինքնուրույն քաղաքական գիծ է վարում: Բայց 2000 թ. հոկտեմբերին Հարավսլավիայի նախագահական ընտրություններում Սլոբոդան Միլոշեւիչի կրած պարտությունից հետո Չեռնոգորիայի նախագահ Միլո Ջուկանովիչն այլեւս չի ուզում առանձնանալ Սերբիայից: Դրա վկայություններից մեկն այն է, որ Չեռնոգորիայի անկախության հանրաքվեն «առայժմ հետաձգված է»:

Պ. Բ.

ԱԶԳ

Մշակույթ

– Նախատեսված էր 4 հատոր՝ բուն նյութի եւ մեկ լրացուցիչ՝ ճշգրտումների, լրացումների համար: Բայց հետագայում հնարավոր չեղավ 4 հատորում բուն նյութը սպառել: Հինգերորդի մոտ կեսից ավելին եղավ բուն նյութը:

Բառարանի համար հավաքած հայերեն եւ հարեւան ժողովուրդների լեզուների գրով եղած հսկայական նյութը քարտագրված է եղել մինչեւ 1970-ական թթ.: Նույնիսկ լրագրերում եղած համապատասխան նյութերն ենք քարտագրել եւ օգտագործել: Եվ երբ մեզնից օգտագործված գրականության ցանկ են պահանջում, մենք զարմանում ենք. ինչպես գրենք, երբ այդ ցանկը մի քանի մատյան կլինի:

Աննախադեպ բառարան՝ մեր իրականության մեջ

Վերջերս լույս տեսավ հանրագիտարանային բնույթի «Հայաստանի եւ հարակից շրջանների տեղանունների բառարանի» վերջին՝ հինգերորդ հատորը: Հիշեցնենք, որ առաջին հատորը լույս է տեսել 1986-ին, իսկ նյութերի հավաքման եւ քարտավորման աշխատանքները սկսվել են 1952 թվականից: Ամբողջ բառարանում ընդգրկված է 136.000 տեղանուն: Իր նյութով, ծավալով եւ նշանակությամբ բառարանն աննախադեպ երեւույթ է մեր իրականության մեջ: Գրքի ստեղծման պատմության մասին խնդրեցինք պատմել համահեղինակ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, լեզվի տեսչության հայերենի բարձրագույն խորհրդի գիտքարտուղար, գիտության վաստակավոր գործիչ Հովհաննես Բարսեղյանին:

Անհրաժեշտ էր ամեն մի տեղանվան վերաբերյալ տեղեկություններ հավաքել եւ ճշգրտել: Ցավոք, Արեւմտյան Հայաստան մեր բուն հայրենիքը գնալու եւ այնտեղից նյութեր հավաքելու թույլտվություն չունեինք: Վերջին 10 տարվա ընթացքում նույնիսկ Ղարաբաղ գնալն էլ սկսեցին չթույլատրել: Բոլոր նոր փոփոխությունները պետք է մտցնեինք այդ լրացուցիչ կոչվածի մեջ, եւ ստացվեց այնպես, որ Հայաստանի ժամանակակից վիճակը լրացուցիչ հատորում շարադրեցինք, որովհետեւ մեր նյութը հավաքված եւ վերջացած էր ՀՍՍՀ անունով եւ նրա վարչատարածքային բաժանումով:

Բառարանի առավելություններից են Նորայր Պողոսյանի կազմած անվանացանկերը, որոնք ներկայացնում են պատմական եւ ժամանակակից Հայաստանի ֆիզիկաաշխարհագրական բոլոր կարեւոր անունները՝ լրացուցիչ աշխարհագրական տեղեկություններով (գետի երկարությունը, ավազանը, լճի մակերեսը, խորությունը եւ այլն):

Ցավոք, բառարանի երկու հեղինակները՝ իմ գործընկերներ պրոֆ. Թադեւոս Հակոբյանը (որը այդ բառարանի ձեռնարկողը եւ աշխատանքի ղեկավարն է եղել) եւ Ստեփան Մելիք-Բախշյանը արդեն չկան: Շտապում էինք, որովհետեւ գիտեինք, որ մարդու կյանքը այսպիսի գործեր ստեղծելու համար բավական չէ:

Շատ էի ուզում այս աշխատանքը ավարտված տեսնել:

Թեեւ բառարանն ավարտված է ծրագրված ծավալներում, սակայն հայ տեղանվանագիտական բառարանագրությունը, ինչպես ցանկացած գիտական աշխատանք, ավարտ չունի: Քանի դեռ կա հայ ժողովուրդը, Հայկական լեռնաշխարհը, այս գործընթացը հավերժ կլինի: Բառարանն ընդգրկել է մեր հավաքած նյութի մի փոքր մասը միայն, որովհետեւ այդպիսի մեծածավալ գրքեր գրելը, հրատարակման ծախսերը հոգալը դժվար է: Չմոռանամ ասել, որ վերջին 3 մեծածավալ հատորների հրատարակման գործը գլուխ է եկել «Գյուլբենկյան» հիմնադրամի հաշվին:

Մեր քարտարան-կաբինետը՝ հայ տեղանվանագիտության շտեմարանը, մշակում է մնացած (եւ հետագա) նյութերը, որոնք անընդհատ լրացվում, թարմացվում, խմբագրվում, ճշգրտվում են եւ հիմք են դառնալու հանրագիտական հետագա բառարանների համար: Եղած նյութը համակարգչում մուտքագրվում է, որպեսզի այդ հսկայածավալ, փոշոտվող միլիոնավոր քարտերի նյութերը հավաքվեն փոքրիկ պնակիտների (դիսկետ) վրա:

Բառարանի եւ ընդհանրապես խմբակային աշխատանքների հեղինակների անունները հաճախ մոռացվում են, գործն է մնում: Հիմա քանի՞ մարդ գիտի մեր սքանչելի Հայկազյան բառարանի հեղինակներին, որ 2 հատորով է լույս տեսել, բայց 13-ն էլ Ս. Ղազար կղզում, նյութը հավաքված, մնում են: Մեր բառարանի վրա գրված է՝ Հակոբյան եւ ուրիշներ, այնպես որ՝ ես այդ ուրիշներից եմ: Եվ դա ոչ զարմանալու բան է, ոչ էլ՝ զայրանալու: Այդպիսին է գիտությունների ճակատագիրը, կարեւորը աշխատանքն է:

– Դուք խոսեցիք համակարգչային մուտքագրման արդյունավետության մասին, իսկ համակարգչային տառատեսակները գոհացնո՞ւմ են Ձեզ:

– Նախկին երկաթագիր մանրատառ շարվածքը ընթերցանության համար վաղուց քննություն բռնած տառատեսակ էր, մինչդեռ համակարգչայինն իր բազմազանությամբ հանդերձ չունի այդ առավելությունը: Ծավալուն, բառարանային աշխատանքները տպագրելիս պետք է հաշվի առնվի ընթեռնելիությունը: Այդ գործով զբաղվողները պետք է այնպես անեն, որ գեղեցկությունից, արտաքին շքեղությունից բացի նաեւ գրքի բուն նպատակը իրականանա, իսկ դա ընթերցողին հասկանալի լինելու, նրան դժվարություններ չհարուցելու գործն է: Պետք է հաշվի առնել ընթերցողի պահանջները, այն էլ՝ տարբեր տարիքի ընթերցողի՝ երեխայից մինչեւ ծերունիները, այլ լեզվով խոսողները: Այս իմաստով թերությունները շատ են: Մեծատառ, փոքրատառ տարբերակում այլեւս գոյություն չունի: Որտեղ իրենց հարկավոր է, մեծատառ են գրում, նույնիսկ՝ բառամիջում: Զարմանում ես, ասում են՝ գեղեցիկ է: Գրագիտությունը խաթարող, մեսրոպյան գրի եւ նրա պատմական զարգացման ամբողջ բուն էությունը խաթարող բաներ են տեղի ունենում: Հսկողություն է պետք՝ սկսած դպրոցական դասագրքից մինչեւ օրաթերթերը:

– Մտադի՞ր եք արդյոք լրամշակել եւ վերահրատարակել Ձեր մյուս՝ «Հայերեն ուղղագրական-ուղղախոսական, տերմինաբանական բառարանը»:

– Իմ բառարանագրական գործունեությունը տեղանունների բառարանով չի սկսվում եւ չի ավարտվում: Չգիտեմ՝ դա բարեբախտաբա՞ր ասեմ, թե՞ դժբախտաբար, որովհետեւ բառարանով զբաղվելը երկարատեւ, ծանր, շատ հաճախ ոչ հաճելի դժվարություններ հաղթահարող աշխատանք է պահանջում, եւ քիչ է լինում, որ կարճ ժամանակում կարողանում են այդպիսի աշխատանքներ ավարտել: Ես այդ բառարանը մտադրվեցի գրել տերմինաբանությամբ զբաղվելու առիթով: Երբ ինձ հանձնարարեցին այսօրվա հայերենի բարձրագույն խորհրդին նախորդած տերմինաբանական կոմիտեի գիտքարտուղարի պարտականությունը, երիտասարդ, նոր պաշտպանած մարդ էի եւ խորվեցի տերմինաբանական այդ ծանր գործընթացի մեջ, որը հայերենի զարգացման մի ասպարեզ է: Ոչ մի լեզու միայն իր ներքին օրենքներով եւ բնականոն զարգացումով չի հարստանում, մանավանդ զարգացած, բարձր մշակույթ ունեցող, մասամբ էլ՝ հետամնաց, վայրի, բռնագրավող, ոչնչացնող ժողովուրդներով շրջապատված հայ ժողովրդի լեզուն: Երկուսն էլ չարիք են դառնում: Մի կողմից էն մեծերը իրենցն են թելադրում եւ ասում են՝ դե մենք պետական լեզու ունենք, էլ ծեր լեզուն ո՞ւմ է պետք (ինչպես պարսիկներն են արել, ասորիները, հույները, Հռոմը, հիմա էլ անողներ կան), իսկ մյուսները՝ թուրքը, թաթարը, սելջուկը, ոչնչացնում են եւ քո հիանալի մայրենի լեզուն իմացող ժողովրդին այլալեզու դարձնում: Գիտության, մշակույթի աստիճանի բարձրացած, քաղաքակիրթ ժողովրդի լեզուն չի կարող օտար աղբյուրներից չօգտվել: Եվ ոմանց կարծիքով՝ որքան շուտ, այնքան լավ: Այսօր էլ ասողներ կան: Երեկ էլ լսել եմ, թե՝ բավական չէ՞ բոլոր բառերը հայացնենք, մինչեւ ե՞րբ, ի՞նչ է եղել, էդ օտար բառերը բոլորը գիտեն, աշխարհի բոլոր լեզուները օգտագործում են, հենց դո՞ւք պիտի այդ բոլոր բառերը փոխեք: Մեծանուն Աճառյանը այս հարցի պատասխանն էլ է տվել. երբ բոլոր հայերը թրքախոս էին դառնում, հայ մտավորականությունը ատելությամբ էր լցված թուրքերենի նկատմամբ եւ ուզում էր հայի խոսքում թուրքերեն ոչ մի բառ չօգտագործվի: Եվ այդտեղից ծնվեց մաքրամոլությունը, ոչ միայն թուրքերեն, այլեւ ցանկացած օտար լեզվով բառ որոշեցին չընդունել: Առաջացավ մի ծայրահեղություն: Աշխատանքի ընթացքում համոզվեցի, որ անհրաժեշտ, պարտադիր փոխառությունը մտավորականի եւ ժողովրդի կամքից վեր է, նա իր բնական ճանապարհով գալիս է, դառնում սովորական, գրական փոխառությունից (եթե նեղ մասնագիտական չէ) մտնում է ժողովրդի լեզու, եւ դրանից հետո դուրս մղելու անհրաժեշտությունը ոչ մտավորականն է զգում, ոչ ժողովուրդը: Պարսկերենից կատարված այդպիսի հարյուրավոր փոխառություններ կան, որ մեր մտքով չի անցնում, թե փոխառություն է: Եթե մեկը ասի՝ այսինչ բառը հայերեն չէ, մյուսը կասի՝ խենթացե՞լ ես, ինչ է:

Բառարանում ընդգրկված է 152 հազար բառ՝ ավելին, քան կար բոլոր բառարաններում (Մալխասյանցի բառարանը, որ ամենահարուստն էր, ունի 120 հազար բառ): Այդ բառարանը հրատարակվելուց հետո ավելի քան քառորդ դարում լույս են տեսել նոր տերմինարաններ եւ երկլեզվյան բառարաններ: Միայն պոլիտեխնիկական բառարանում 20 հազար նոր բառ կա, որ ես չունեմ (օտար բառեր, որ հայացվել կամ նոր են մուտք գործել): Շուտով լույս կտեսնի Ալեքսանդր Սարաֆյանի բժշկագիտական բառարանը, մի 10-15 հազար բառ էլ նա կավելացնի: Եթե իմ բառարանը վերահրատարակվի, մի 50 հազար բառով կավելանա:

Զրույցը վարեց
ԱՆԱՀԻՏ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆԸ
Լեզվի պետական տեսչության աշխատակից

«ԳՐԱԿԱՆ ՃԵՄԸՆԹԱՑ - 2000»

Բունդեսթագի նախագահի նամակն ու դրա գրական արգասիքները

Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի ընկերությունում տեղի ունեցավ ճանաչված կինոգետ, արձակագիր Դավիթ Մուրադյանի «Գնացքներ եւ կայարաններ» գրքի շնորհանդեսը:

Գիրք, որի ստեղծման նախապատմությունն ուշագրավ է եւ հիշատակման արժանի:

2000 թ. ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը ստացավ Գերմանիայի Բունդեսթագի նախարար Վոլֆգանգ Թիրզեի նամակը, որով տեղեկացվում էր «Գրական ճեմընթաց 2000» նախագծի մասին: Նպատակը՝ եվրոպական բոլոր երկրների գրողների յոթշաբաթյա համատեղ ճանապարհորդությունն է պատմական հյուսիս-հարավային ճեմընթացի երթուղով. Լիսաբոն, Մադրիդ, Փարիզ, Բրյուսել, Հանովեր, Մալբորք, Կալինինգրադ, Վիլնյուս, Ռիգա, Տալին, Սանկտ Պետերբուրգ, Մոսկվա, Մինսկ, Վարշավա, Բեռլին: Գաղափար, որը գործնականորեն կարող է ծառայել եվրոպական համագործակցության խթանմանը, մշակութային ինտեգրացիային, փոխճանաչմանը: Նման խնդիրների ծիրում նաեւ երեւան հանել տվյալ երկրի գրականության, անհատ գրողի ստեղծագործության, XXI դարում համաշխարհային գրականության հեռանկարների եւ այլ կարեւոր հարցեր: Այս ամենին մեծապես նպաստելու էին նախագծի ծրագրով նախատեսված Եվրոպայի մայրաքաղաքներում անցկացվելիք գրական-գեղարվեստական խոշոր միջոցառումները, թեմատիկ կոնֆերանսները, ընթերցողների հետ հանդիպումները: Ճանապարհորդությունն ամփոփող տպավորություններն ու եզրահանգումները նախատեսում էին հրատարակել «Եվրոպայի մասին» խորագիրը կրող ստվար հատորով: «Գրական ճեմընթաց 2000» նախագծի հովանավորներ են UNESCO-ն, մշակույթի հարցերով եվրոպական հանձնաժողովը, Եվրոպայի խորհուրդը եւ երկաթուղայինների միջազգային միությունը, իսկ համակարգողը՝ Բեռլինի «Literatur Werkstatt» ընկերությունը:

Պրն Վ. Օսկանյանին ուղղված վերոհիշյալ նամակում նշվում էր, որ «Գրական ճեմընթաց 2000»-ի կազմակերպիչները ցանկանում են տեսնել այդ ծրագրում նաեւ Հայաստանի ներկայությունը:

Հայաստանում «Գրական ճեմընթաց 2000» նախագծի գործընկերը դարձավ Արտասահմանյան երկրների հետ համագործակցության եւ մշակութային կապերի ընկերությունը՝ ի դեմս փոխնախագահ Հասմիկ Պողոսյանի: Ընտրությունը պայմանավորված էր 1999-ին Փարիզում «Գրական ճեմընթաց 2000» նախագծի հաստատման գործընթացում Հայաստանի հիշյալ ընկերության ակտիվ մասնակցությամբ:

Վերջինս ապահովվեց գրողներ Դավիթ Մուրադյանի եւ Լեւոն Խեչոյանի ներկայությամբ, որոնց տպավորությունները համաեվրոպական մշակութային ուղեւորությունից տպագրվել են Բեռլինում լույս տեսած «Եվրոպական ուղեգրքում» եւ Մոսկվայում՝ «Եվրոպայի գրական չվացուցակ» ժողովածուում: Դավիթ Մուրադյանի «Գնացքներ եւ կայարաններ» նոթագրությունը նույնպես «Գրական ճեմընթաց 2000»-ի արգասիք է:

Վերոհիշյալ շնորհանդեսին արժանվույն դրվատանքի խոսքով հանդես եկան գրական անդաստանի անվանի դեմքեր. Սիլվա Կապուտիկյանը, Նորայր Ադալյանը, ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը, գրահրատարակչության վարչության պետ Էդուարդ Միլիտոնյանը... Ելույթ ունեցողների թվում էին նաեւ ՀԺՄ նախագահ Աստղիկ Գեւորգյանը, «Գրական թերթի» խմբագիր Կարինե Խոդիկյանը, հրապարակախոս Արմեն Հովհաննիսյանը: Ասմունքող Աննա Միքայելյանի ընթերցմամբ հնչեցին դրվագներ գրքի ռուսերեն տարբերակից («Европа на колесах»)՝ Վերա Ասլանյանի հիանալի թարգմանությամբ:

Առաջիկայում «Ազգը» մեր վերլուծությամբ կանդրադառնա Դավիթ Մուրադյանի «Գնացքներ եւ կայարաններ» ժողովածուին:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԵՐԱԽՏԻՔ

Նիկոլայ Հովհաննիսյանը՝ ամերիկյան երկու ընկերությունների անդամ

Վերջերս ՀՀ ԳԱԱ արեւելագիտության ինստիտուտի տնօրեն, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Նիկոլայ Հովհաննիսյանն արժանացել է ամերիկյան երկու պատվավոր ընկերությունների անդամության:

Առաջինն Ամերիկյան կենսագրական ինստիտուտն է American Biographical Institute, որն աշխարհի ականավոր մարդկանց կենսագրությունների հատորներ է հրատարակում: Շուրջ 30 տարի գործող այս ինստիտուտի տնօրեն Ջ. Մ. Էվանսից ստացվել է նամակ՝ ուղղված Ն. Հովհաննիսյանին: Նրանում առաջարկվում է դրականորեն ընդառաջել իրենց դիմումին՝ համաձայնություն տալ անդամակցելու ԱԿԻ-ին՝ որպես նրա հետազոտող խորհրդատուների մարմնի վաստակավոր անդամի: Հայտնվում է, որ այսուհետեւ պրոֆ. Հովհաննիսյանի անունն ընդգրկվելու է ԱԿԻ-ի հրատարակիչ կենսագրական հատորներում՝ որպես «խորհրդատու»:

Նմանօրինակ նամակ ստացվել է նաեւ Ազգային աշխարհագրական ընկերության (National Geographic Sosiety) ղեկավարությունից: ԱԱԸ-ը աշխարհահռչակ մի կազմակերպություն է, որը երկրագնդի բնությանը, աշխարհագրությանը եւ մարդկային հավաքականություններին նվիրված ֆիլմեր է թողարկում, հրատարակում է քարտեզներ եւ «Նեշընլ ջեոգրաֆիկ» բազմալեզու գունավոր ամսական հանդեսը: ԱԱԸ-ը տարեկան ամբողջ աշխարհից իր շարքերում ընդունում է միայն մեկ անդամի: 2002 թվականի համար, ԱԱԸ-ը ղեկավարությունն այդ պատվին է արժանացրել Ն. Հովհաննիսյանին:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

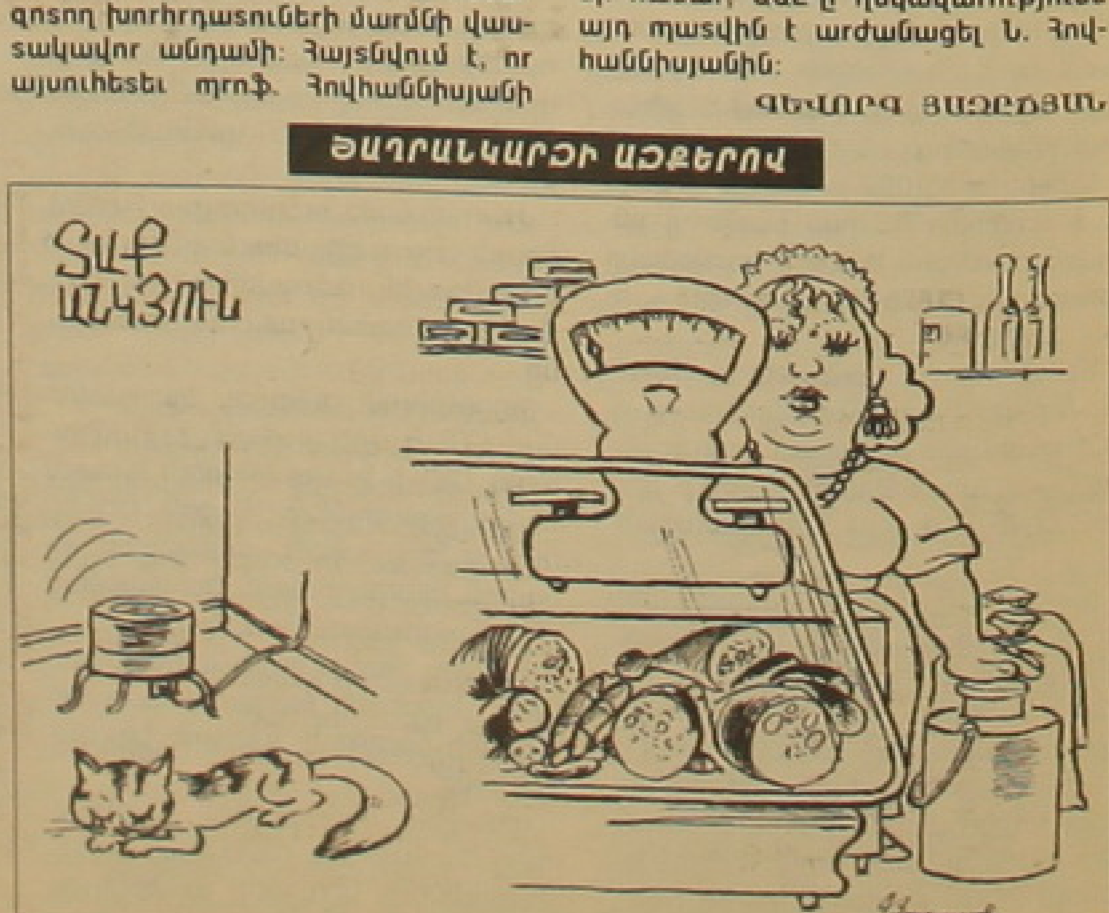

ԱԶԳ

Մարզական

Նիկեն ողեւորվում է Եվրոպա

Վիտորիո Պոցցոյի սանները կատարեցին առաջադրանքը

Սկիզբը՝ նախորդ համարներում

Մուսոլինին եւ նրա վարչակարգը երազում էին մաքուր ֆաշիստական եզրափակիչի մասին՝ Գերմանիայի եւ Իտալիայի հավաքականների մասնակցությամբ: Սակայն նրանց երազանքն անկատար թողեցին չեխ ֆուտբոլիստները, որոնք կիսաեզրափակչում համոզիչ հաղթանակ տարան գերմանացիների նկատմամբ (3-1): Կրկին աչքի ընկավ Նեեդլին՝ դառնալով «հեթ-տրիկի» հեղինակ:

Խաղից առաջ գերմանացի ֆուտբոլիստները հանդիսականներին եւ կառավարական օթյակում գտնվող Մուսոլինիին ողջունեցին ֆաշիստական ժեստով: Իսկ ահա չեխերը գլուխները խոնարհելով արտահայտեցին իրենց ողջույնը ֆուտբոլասերներին: Գերմանացիներն իրենց մարզահագուստին ֆաշիստական խորհրդանիշ էին կրում, ինչը չեխ Անտոնին Պուչի խոստովանությամբ իրենց վրա այնպիսի ազդեցություն ունեցավ, ինչպիսին՝ կարմիր կտորը ցուլի վրա: Հետաքրքիր է, որ թեեւ Գերմանիայի հավաքականը մինչ այդ 102 խաղ էր անցկացրել, սակայն առաջին անգամ էր մրցում չեխերի հետ: Գերմանիայում պարտության ամբողջ մեղքը բարդեցին դարպասապահ Վիլլիբալդ Կրեսի վրա, որին այլեւս չվստահվեց հավաքականի դարպասի պաշտպանությունը:

Կիսաեզրափակիչ մյուս խաղում, չնայած սեփական դաշտի գործոնին, մասնագետները նախապատվությունը տալիս էին ավստրիացիներին, որոնք իտալացիների հետ նախորդ 13 հանդիպումներում միայն մեկ անգամ էին զիջել: Սակայն ավստրիացիները չկարողացան արդարացնել սպասելիքները: Խաղասկզբում Շինդելարժը, Շալը եւ Ցիսեկը չօգտագործեցին նպաստավոր պահերը, իսկ 40-րդ րոպեին Յոզեֆ Բիցանի հարվածն իր վրա ընդունեց դարպասի ձողը: Իսկ խփված միակ գնդակը կրկին մրցավարական կողմնակալության արդյունք էր: 19-րդ րոպեին Մեացան Սկյավիոյից փոխանցում ստանալիս գտնվում էր «խաղից դուրս» վիճակում: Սակայն շվեդ մրցավար Իվան Էկլունդը ուշադրություն չդարձրեց ոչ դրա, ոչ էլ այն բանի վրա, որ իտալացիների երկու հարձակվողներ պարզապես «կախվել» էին դարպասապահ Պլատցերի ուսերից: Չնայած դրան, Պլատցերը կարողացավ հետ մղել Մեացայի հարվածը, սակայն Գուաիտան երկրորդ հարվածով գրավեց դարպասը:

Աշխարհի առաջնությունների պատմության մեջ առաջին անգամ խաղարկվեցին նաեւ բրոնզե մեդալները: Ավստրիացիները պարտվեցին գերմանացիներին (2-3): Այդ խաղում գերմանացի Էռնստ Լեները հաշիվը բացեց արդեն 25-րդ վայրկյանին՝ գերազանցելով նախորդ առաջնությունում ռումինացի Դեսուի ռեկորդը (50-րդ վրկ-ին):

Եվ այսպես, «Ոսկե աստվածուհու» ճակատագիրը պետք է որոշվեր Իտալիա-Չեխոսլովակիա խաղում:

1934 թ. աշխարհի չեմպիոն Իտալիայի հավաքականը

Այն կայացավ հունիսի 10-ին Հռոմում: Խաղը չափազանց լարված ու համառ բնույթ կրեց: Չնայած իտալացի ֆուտբոլասերների բուռն աջակցությանը, դաշտի տերերին չէր հաջողվում հաջողության հասնել: Իրեն հիանալի էր դրսեւորում չեխ դարպասապահ Ֆրանտիշեկ Պլանիչկան, որն իտալացի հարձակվող Մեացայի հետ ճանաչվեց առաջնության լավագույն խաղացող: Հանդիպման 68-րդ րոպեին չեխ ֆուտբոլիստ Անտոնին Պուչը վնասվածք ստացավ, նրան խաղադաշտից դուրս հանեցին ձեռքերի վրա: Անհավատալի է, բայց ելնելով ֆինանսների խնայողությունից, չեխերն Իտալիա էին ժամանել առանց բժշկի եւ մերսողի: Հավաքականի մարզիչ Կարել Պետրուին ոչինչ չէր մնում անել, քան Պուչի քթին մոտեցնել նաշատիրով լի սրվակը: Այն ֆանտաստիկ ներգործություն ունեցավ. 3 րոպե անց Պուչը վերադարձավ խաղադաշտ եւ բացեց հաշիվը: Բաց թողած գոլը սառը ցնցուղի դեր կատարեց իտալացիների համար: Իսկ չեխերը ոգեւորված հաջողությունից, կարող էին կրկնապատկել հաշիվը: 78-րդ րոպեին Իրժի Սոբոտկան մեն-մենակ հայտնվելով դարպասապահի դիմաց, գնդակն ուղարկեց հորիզոնական ձողին: Երկու րոպե անց իտալացիների բախտը կրկին բերեց. Ֆրանտիշեկ Սվոբոդայի հարվածից հետո գնդակի ճանապարհը փակեց ձողը: Հետեւեց իտալացիների հակագրոհը: Մեացան երկու ձեռքով բացահայտորեն հրելով Ժենիշեկին, գնդակը խլեց նրանից եւ հասցեագրեց Ռայմոնդո Օրսիին, որը հիանալի հարվածով ընթացքից գնդակն ուղարկեց դարպասի վերին անկյունը: Ինչպես միշտ, այս անգամ էլ շվեդ մրցավար Էկլունդը չտեսնելու տվեց խաղի կանոնների կոպիտ խախտումը: Լրացուցիչ ժամանակում Սկյավիոն խփեց հաղթական գնդակը: Ինչպես նախապես որոշված էր, Մուսոլինին «Ոսկե աստվածուհին» հանձնեց Իտալիայի հավաքականի ավագ Ջամպիերո Կոմբիին: Այսպես, մրցավարների բացահայտ օգնությամբ Մուսոլինիի վարչախմբին հաջողվեց իրականացնել ծրագրվածը՝ իտալացիներին հասցնելով աշխարհի չեմպիոնի կոչմանը: Ոսկե մեդալների արժանացան Կոմբին, Մոնցեգլյոն, Ալեմանդին, Ֆերարիսը, Մոնտին, Բերտոլինին, Գուաիտան, Մեացան, Սկյավիոն, Ֆերարին, Օրսին:

Իտալական առաջնությունն աչքի չընկավ ֆուտբոլիստների վարպետ խաղով: Ավելի շատ գերակշռում էր կոպիտ խաղը: Ճիշտ է, առանձին ֆուտբոլիստներ իրենց լավագույն կողմերով դրսեւորեցին: Հիշատակության են արժանի իսպանացի դարպասապահ Ռիկարդո Զամորան, չեխ ֆուտբոլիստներ Նեեդլին, Պուչը, Պլանիչկան, իտալացիներ Կոմբին, Ֆերարիսը, Մեացան եւ Սկյավիոն: Ինչ վերաբերում է առաջնության կազմակերպչական կողմին, ապա այն ժամանակվա չափանիշներով մրցաշարը կազմակերպվել էր բարձր մակարդակով: Միայն առաջնության խորհրդանիշի մրցույթին 158 նկարիչներ էին մասնակցել: Հսկայական ծախսեր էին կատարվել մարզադաշտերի վերակառուցման եւ նորերի շինարարության վրա: Սակայն ավելի մեծ գումարներ էին ծախսվել առաջնության լուսաբանման եւ պրոպագանդման, տրանսպորտի անխափան աշխատանքն ապահովելու համար: Ինքը՝ Մուսոլինին էլ մոլի ֆուտբոլասեր էր եւ հաճախ մարզադաշտում հայտնվում էր ֆուտբոլային մարզագգեստով:

ԱՌԱՋՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

1934 թ. մայիսի 27-ից հունիսի 10-ը, Իտալիա:

1/8 ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ

Շվեդիա-Արգենտինա՝ 3-2 (1-1)
Յոնասոն (2), Կրոուն, Բելիս, Գալատեո
Իսպանիա-Բրազիլիա՝ 3-1 (3-1)
Լանգարա (2), Իրարագոռի, Լեոնիդաս
Չեխոսլովակիա-Ռումինիա՝ 2-1 (0-1)
Նեեդլի, Պուչ, Դոբայ
Իտալիա-ԱՄՆ՝ 7-1 (3-0)
Սկյավիո (3), Օրսի (2), Մեացա, Ֆերարի, Դոնելի
Գերմանիա-Բելգիա՝ 5-2 (1-2)
Կոնեն (3), Զիֆլինգ, Կոբերսկի, Ֆորհոֆ (2)
Շվեյցարիա-Հոլանդիա՝ 3-2 (2-1)
Կիլհոլց (2), Աբեգլեն, Վենտե, Սմիթ
Հունգարիա-Եգիպտոս՝ 4-2 (2-1)
Տոլդի (2), Վինցե, Տելեկի, Ֆավզի (2)
Ավստրիա-Ֆրանսիա՝ 3-2 (1-1, 1-1)
Բիցան, Սինդելար, Շալ, Վերյե, Նիկոլա

1/4 ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ

Չեխոսլովակիա-Շվեյցարիա՝ 3-2 (1-1)
Սվոբոդա, Սոբոտկա, Նեեդլի, Յագի, Կիլհոլց
Գերմանիա-Շվեդիա՝ 2-1 (0-0)
Հոման (2), Դունկեր
Ավստրիա-Հունգարիա՝ 2-1 (1-0)
Ցիսեկ, Հորվաթ, Շարոշի
Իտալիա-Իսպանիա՝ 1-1 (0-1, 1-1)
Ֆերարի, Ռեգեյրո
Իտալիա-Իսպանիա՝ 1-0 (1-0)
Մեացա

ԿԻՍԱԵԶՐԱՓԱԿԻՉ

Իտալիա-Ավստրիա՝ 1-0 (1-0)
Գուաիտա
Չեխոսլովակիա-Գերմանիա՝ 3-1 (1-0)
Նեեդլի (3), Նոակ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ 3-ՐԴ ՏԵՂԻ ՀԱՄԱՐ

Գերմանիա-Ավստրիա՝ 3-2 (3-1)
Լեներ (2), Կոնեն, Հորվաթ, Սեստա

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ

Իտալիա-Չեխոսլովակիա՝ 2-1 (0-1, 1-1)

Հռոմ, 10-ը հունիսի, 45 հազար հանդիսական, մրցավար՝ Իվան Էկլունդ (Շվեդիա)

Իտալիա-Կոմբի, Մոնցեգլյո, Ալեմանդի, Ֆերարիս, Մոնտի, Բերտոլինի, Գուաիտա, Մեացա, Սկյավիո, Ֆերարի, Օրսի:

Գլխավոր մարզիչ՝ Վիտորիո Պոցցո:

Չեխոսլովակիա-Պլանիչկա, Ժենիշեկ, Չտիրոկի, Կոստալեկ, Չամբալ, Կրչիլ, Յունեկ, Սվոբոդա, Սոբոտկա, Նեեդլի, Պուչ:

Գոլերը խփեցին Պուչը, Օրսին, Սկյավիոն:

ՌՄԲԱՐԿՈՒՆԵՐԸ

Նեեդլի	Չեխոսլովակիա	5
Կոնեն	Գերմանիա	4
Սկյավիո	Իտալիա	4
Օրսի	Իտալիա	3
Կիլհոլց	Շվեյցարիա	3

ԽՈՐՀՐԴԱՆՇԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔԱԿԱՆԸ

Պլանիչկա (Չեխոսլովակիա), Մոնցեգլյո (Իտալիա), Կինկոկես (Իսպանիա), Սիլաուրեն (Իսպանիա), Մոնտի (Իտալիա), Վագներ (Ավստրիա), Գուաիտա (Իտալիա), Մեացա (Իտալիա), Սկյավիո (Իտալիա), Նեեդլի (Չեխոսլովակիա), Օրսի (Իտալիա):

Ոչ-ոքիների տարբեր արժեքը

Չեմպիոնների լիգայի «A» եւ «B» խմբերի բոլոր չորս հանդիպումներն էլ ոչ-ոքի ավարտ ունեցան: Հայտնի դարձան քառորդ եզրափակիչի եւս երկու մասնակիցներ՝ «Մանչեսթր Յունայթեդն» ու «Բավարիան», որոնց միջեւ կայացած խաղում դարպասները մնացին անառիկ: Դրանում իրենց մեծ ավանդը ներդրեցին թիմերի դարպասապահներ Ֆաբյեն Բարտեզն ու Օլիվեր Կանը, որոնք մի քանի դրվագներում չեզոքացրին մրցակցի սպառնալիքները:

«A» խմբում կայացած մյուս խաղում էլ կողմերից ոչ մեկը չկարողացավ առավելության հասնել: Ճիշտ է, Ֆրանսիայում հանդիսականները գոլերի ականատես դարձան: Առաջինը հաջողության հասավ «Նանտը». 43-րդ րոպեին հաշիվը բացեց Մոլդովանը: Ընդմիջումից հետո Մարտելինյուն «Բոավիշտային» փրկեց պարտությունից:

«B» խմբում այդպես էլ պարզություն չմտցվեց: Բարսելոնում տեղի համանուն թիմի եւ «Լիվերպուլի» մրցավեճում գոլային ամենառեալ պահը ստեղծվեց 68-րդ րոպեին, երբ դաշտի տերերի պաշտպան Ֆիլիպ Քրիստանվալի հարվածից հետո գնդակը հետ մղվեց դարպասի ձողից:

«Ռոման» սեփական հարկի տակ չկարողացավ հաղթել «Գալաթասարային»: Ավելին, դաշտի տերերը միայն երկրորդ խաղակեսում կարողացան խույս տալ պարտությունից՝ հավասարեցնելով հաշիվը (1-1): Այստեղ ամեն ինչ կվճռեն մարտի 19-ին կայանալիք վերջին տուրի հանդիպումները: «Լիվերպուլը» հյուրընկալելու է «Ռոմային», իսկ «Գալաթասարայը»՝ «Բարսելոնին»:

Մրցաշարային աղյուսակներ

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Մանչեսթր	5	2	3	0	10–3	9
2. Բավարիա	5	2	3	0	3–1	9
3. Բոավիշտա	5	1	2	2	2–5	5
4. Նանտ	5	0	2	3	3–9	2

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռոմա	5	1	4	0	6–3	7
2. Բարսելոն	5	1	3	1	6–7	6
3. Գալաթասարայ	5	0	5	0	5–5	5
4. Լիվերպուլ	5	0	4	1	2–4	4

ՎՃԻՌ

Մենամարտը կկայանա Վաշինգտոնում

Ծանրքաշային պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտիկ Մայք Թայսոնին թույլատրել են Լեննոքս Լյուիսի հետ մենամարտն անցկացնել Վաշինգտոնում: Դա հայտնի է դարձել այն բանից հետո, երբ Վաշինգտոնի բռնցքամարտի հատուկ հանձնախումբը որոշել է Թայսոնին Կոլումբիա նահանգում մենամարտելու արտոնագիր տալ: Հիշեցնենք, որ Թայսոնին նման արտոնագրից զրկել էին մամուլի ասուլիսի ժամանակ Լյուիսի նկատմամբ բռնարարք կիրառելու համար: Հանձնախմբի անդամ Առնոլդ Մակնայթը հայտարարել է, որ Թայսոնին արտոնագիր հանձնելը պատմական քայլ էր: Բռնցքամարտի ամբողջ պատմության ընթացքում դեռ երբեք նման բան տեղի չէր ունեցել: Թայսոն-Լյուիս մենամարտը կարող է ամենաթանկը դառնալ բռնցքամարտի պատմության մեջ: Ամենայն հավանականությամբ այն տեղի կունենա հունիսի 8-ին Վաշինգտոնի մարզահամալիրում:

Աֆղանական սպորտի հեռանկարները

Աֆղանստանի օլիմպիական կոմիտեն մտադիր է աֆղանական սպորտը միջազգային մրցասպարեզ դուրս բերել: Առաջնահերթ խնդիրները կքննարկվեն չորեքշաբթի կայանալիք օլիմպիական կոմիտեի հերթական նիստում, որին հրավիրված են երկրի մարզական 22 ֆեդերացիաների ղեկավարները: Նախատեսվում է մարտին Քաբուլի մարզադաշտում մարզական միջոցառումների անցկացում: Իսկ գլխավոր նպատակն աֆղան մարզիկների մասնակցությունն է 2004 թ. Աթենքում կայանալիք ամառային օլիմպիական խաղերին: Երկրի օլիմպիական կոմիտեի գլխավոր քարտուղար Սայեդ Զիա Մուզաֆարին հայտարարել է, որ օլիմպիադայում իրենց հիմնական հույսը բռնցքամարտիկներն ու ըմբշամարտիկներն են: Ներկայումս աշխատանքներ են տարվում ՄՕԿ-ի եւ ՖԻՖԱ-ի հետ խզված կապերը վերականգնելու համար:

Վերջին անգամ աֆղան մարզիկները մասնակցել են 1996 թ. Ատլանտայում կայացած օլիմպիադային: Սակայն երբ նույն տարում Աֆղանստանում իշխանությունը զավթեց «Թալիբանը», միջազգային մարզական կազմակերպությունները խզեցին կապը թալիբների հետ: Այժմ խնդիր է դրված վերականգնել երկրում տարբեր մարզաձեւերից անցկացվող մրցումները, աշխուժացնել մարզական կյանքը եւ կրկին դուրս գալ միջազգային մրցասպարեզ:

«Ինտերի» տրանսֆերային ծրագիրը

Միլանի «Ինտերը» ծրագրել է ակումբային ֆուտբոլի պատմության մեջ տրանսֆերային ամենախոշոր գործարքը կնքել: Ակումբի ղեկավարությունն առաջարկել է Լոնդոնի «Արսենալին» 160 մլն եվրո Տյերի Անրիի, Ռոբեր Պիրեսի եւ Պատրիկ Վիեյրայի համար: «Ինտերի» տեխնիկական տնօրեն Ջուլիանո Տեռանեոն «Արսենալի» գլխավոր մարզիչ Արսեն Վենգերի հետ հանդիպման ժամանակ նշել է, որ ցանկանում են այդ 3 ֆուտբոլիստներին ընդգրկել «Ինտերում» եւ դրա համար անհրաժեշտ գումարը կա:

Բաժինը վարում է
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱՍՏՂԱ գուշակ 15 մարտ

ԽՈՅ

Չափազանց աննպաստ օր է: Մի արժեւորեք այն ամենին, ինչ տեղի է ունենում ձեր շուրջը, քանզի ձեզանից այնքան էլ շատ բան չի կախված: Օրն անհաջող է ստեղծագործական մտահղացումների իրականացման, կապիտալ ներդրումների, խոշոր գնումների համար:

ՑՈՒԼ

Հարմանուն հմայքը եւ բոլոր խնդիրների նկատմամբ լուրջ վերաբերմունքը ձեզ թույլ կտան հաջողության հասնել` հաղթահարելով բոլոր խոչընդոտներն ու դժվարությունները: Բացառված չէ նոր գաղափարների ծնունդը, որոնց շնորհիվ ի հայտ կգան վաստակի նոր աղբյուրներ:

ԵՐԿՎՈՐՅԱԿՆԵՐ

Ակտիվության եւ ստեղծագործության օր է: Պետերի հետ հարաբերություններում խորհուրդ չի տրվում կորցնել չափի եւ նրբանկատության զգացումը: Բացառված չէ, որ ինչ-որ մեկը սխալ գնահատի ձեր գործարար ակտիվությունը եւ ձեզ համարի չափից ավելի ինքնավստահ:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Սկսվում է նոր որակի, ուրիշ վիճակի անցնելու, ավելորդ ամեն ինչից ազատվելու ժամանակաշրջան: Նպաստավոր պահ է արտաքինը փոփոխելու, ծանր հիվանդությունները բուժելու համար: Աստղերը խորհուրդ են տալիս ձերբազատվել ինքնախարազանման սովորությունից:

ԱՌՅՈՒԾ

Այսօր աստղերը խորհուրդ են տալիս հեռու մնալ կոլեկտիվ աշխատանքից: Ձանացեք ոչ մի դեպքում չընդունել կարեւոր եւ բախտորոշ վճիռներ, քանի որ ձեր ֆինանսական դրությունը բավական անկայուն է: Առավոտյան դրսեւորեք զգուշություն եւ շրջահայացություն:

ԿՈՒՅՍ

Սասանայական օր է` կապված չիրականացած հույսերի եւ ապարդյուն սպասումների հետ: Բացառված չէ, որ այսօր սխալներ գործեք եւ հիասթափություններ ապրեք անձնական կյանքում: Հանդես բերեք ինքնաքննադատական վերաբերմունք եւ մերձավորների հանդեպ արդարամտություն:

ԿՇԵՌՔ

Առկա է ձեր ֆինանսական վիճակի զգալի բարելավման հնարավորություն: Հաջողության հասնելու համար օգտագործեք բոլոր հնարավոր տարբերակները: Սակայն մի մոռացեք, որ եսամոլությունն ու ամբարտավանությունը կարող են չար կատակ խաղալ: Շփվելիս եղեք նրբանկատ եւ ուշադիր:

ԿԱՐԻՃ

Օրն աննպաստ է խոշոր գնումների եւ անշարժ գույքի ձեռքբերման համար: Հեռու մնացեք բազմամարդ միջոցառումներից, աղմկալի ընկերակցությունից եւ անսովոր միջավայրից: Այսօր բավական մեծ է դժբախտ պատահարի հավանականությունը:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ

Բացառված չէ, որ այսօր ստանաք այնպիսի լուր, որը կարող է արմատապես փոխել ձեր ամբողջ կյանքը: Աղեղնավորներից շատերը ստիպված կլինեն դժվարին ընտրություն կատարել: Միանգամայն հնարավոր է, որ կատարված ընտրությունը սխալ լինի:

ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ

Այսօր նախատեսված չեն խոշոր թռիչքներ, բայց անկումների վտանգ եւս չկա: Դրամական մուտքերը մեծ չեն, բայց հարկ է նշել, որ ստիպված չեք լինի մեծ ջանքեր գործադրել դրանք ստանալու համար: Շատ հնարավոր է, որ այսօր հյուրեր ընդունեք:

ՋՐՀՈՍ

Ջրհոսները չպետք է հրաժարվեն ի հայտ եկած նոր գործերից, նույնիսկ եթե դրանք սկզբում թվան անհեռանկար: Ֆինանսական խնդիրներ լուծելիս հարկավոր է հույս դնել միայն սեփական ինտուիցիայի վրա: Ձեր ջանքերը կնկատվեն եւ կգնահատվեն:

ՁԿՆԵՐ

Շահույթի, մեծ ձեռքբերումների օր է: Ի հայտ կգա շահավետ գործարք կնքելու հնարավորություն: Կարելի է ձեռնամուխ լինել նոր աշխատանքի: Սակայն խորհուրդ չի տրվում գլխովին սուզվել խնդիրների մեջ եւ ամեն ինչ դնել խաղասեղանին:

ԽՈՀԱՆՈՑ

Մանդարինով տորթ

75 գ կարագը հարել 1,5 բաժակ շաքարավազի հետ, ավելացնել 1 ձու, 1 շիշ մածուն: Խոշոր կեղեւով 5 մանդարինը մսաղացով աղալ եւ լցնել խմորի վրա, խառնել, ավելացնել 1 թեյի գդալ սոդա, 3 բաժակ ալյուր:

Լավ խառնելուց հետո լցնել ջեռոցի թիթեղի վրա եւ թխել մոտ 40 րոպե:

Սառելուց հետո կարելի է վրան քսել ցանկացած կրեմ եւ զարդարել մանդարինի հատիկներով:

Ինչպես եւ ինչի հետ մատուցել խմիչքը

Մրգօղու տարբեր տեսակները մատուցում են սառը վիճակում: Սակայն խիստ սառեցրած մրգօղին կորցնում է իր բույրը եւ որոշ չափով էլ` համը: Ըմպելիքի սովորական ջերմաստիճանը պետք է լինի 10-12°:

Օղու հետ լավ է օգտագործել բողկի, պոմիդորի, վարունգի սալաթ, զանազան պահածոներ, թթու դրած սունկ, խավիարով, ապխտած երշիկով բուտերբրոդներ, ծիբապտուղ եւ այլն:

Կոնյակի հետ մատուցվում է լիմոն եւ կիվի: Կարելի է նաեւ թխվածք, բիսկվիտ, նուշ, արմավ, նարինջ: Հարմար է նաեւ ձկնեղեն, խավիար, շպրոտի եւ սարդինի պահածո:

Ընթրիքից հետո լիկյորի հետ կարելի է մատուցել ռոմ: Այն տրվում է սուրճի կամ աղանդերի, մրգաբլիթի, կրեմի, կեքսի հետ:

Վերմուտը խմում են սառեցրած գարեջրով կամ առանց դրա, ցանկալի է բացել լիմոնադով: Դրա հետ հարմար են խավիարով կամ ապխտած մսով բուտերբրոդներ, տապակած կարտոֆիլ, ընկույզ, թխվածք, խմորեղեն:

Գարեջուրը մատուցում են սառը` տարբեր տեսակի պանիրներով, աղի ձողիկներով, ձկներով, խոզապուխտի, աղ դրած ուտելիքի, տաք բուտերբրոդների, նրբերշիկի հետ:

Ջինը եւ վիսկին մատուցվում է պտակե գավաթների մեջ` հանքային ջրով բացած: Հետը հրամցնում են թխվածք եւ չոր կարկանդակներ:

Գինին բոլոր տոնական ճաշերի եւ ընթրիքների պարտադիր ուղեկիցն է: Ձկան, խեցգետնի, ծովախեցգետնի, ոստրեի, ծվի, հորթի մսի եւ թռչնեղենի հետ մատուցվում է սպիտակ կամ բաց կարմիր գինի: Խաշած տավարի մսի, խոզի խորովածի, տապակած թռչունի եւ որսամսի հետ մատուցվում են կարմիր թունդ գինիների տարբեր տեսակներ: Սպիտակ եւ բաց գույնի գինիները մատուցվում են սառը, իսկ կարմիրները` ոչ այնքան: Քաղցր եւ աղանդերային գինիները մատուցում են թեթեւակի սառեցրած, բացում են մրգաջրով (լիմոնադ) եւ գազաջրով: Բոլոր տեսակի գինիները մատուցվում են նախապես խցանահանված շշերով: Շամպայն-գինիները պետք է լինեն լավ սառեցրած վիճակում: Դրանք բացում են սեղանի վրա եւ անմիջապես լցնում գավաթները: Շամպայնը մատուցվում է ճաշի կամ ընթրիքի ավարտին` մրգաբլիթի, թխվածքի, տորթի, կրեմի հետ: Իսկ վաղ առավոտյան շամպայնը մատուցում են ելակի ու շոկոլադի հետ, եթե նախորդ գիշեր խնջույք է եղել:

Մրգաջրերը, նարնջահյութերը, հանքային ջրերը եւ մրգահյութերը հյուրասիրում են սառը վիճակում, սառույցի կտորներով, թխվածքի եւ տորթի հետ:

Մ. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՕԳՏԱԿԱՐ խորհուրդներ

Ինչպե՞ս «երկարացնել» պարանոցը

Պարանոցը «երկարացնել» անհնար է, պետք է միայն հետեւել սեփական կեցվածքին: Հնարավոր է, որ քայլելիս մեջքը կորացած կամ վիզը ներս քաշած եք ման գալիս: Այդպես նույնիսկ նորմալ պարանոցը կարող է կարճ թվալ: Խորհուրդ է տրվում դիմել մարմնամարզության մասնագետի, որը կարող է ճիշտ կեցվածք պահպանելու վարժություններ հանձնարարել: Պարանոցի երկարությունը կարելի է ընդգծել նաեւ հագուստի միջոցով, որի համար զգեստները եւ վերնաշապիկները պետք է կարել V կտրվածքով` օգտագործելով շալաձեւ դարձվածալ օձիքները: Բարձր, փակ օձիքներն ավելի կարճ են ցույց տալիս վիզը:

Պարանոցը երկար են ցույց տալիս կիսաերկար, մինչեւ ուսերը հասնող մազերը:

Մ. Մ.

Յոթ առած կանանց մասին

1. Յոթ կանանցից միայն մեկն է մեկին սիրում, մնացած վեցը կարող են սիրել յոթ տղամարդու:
2. Ավելի լավ է փոքր պահ տաս կնոջը, քան սերդ:
3. Կնոջ առաջին թշնամին իր գեղեցկությունն է:
4. Վանդակում փակելով կնոջը` հավատարիմ չես սարքի:
5. Սիրո զգացումը կնոջ սիրտն է սողոսկում տղամարդուց յոթ օր առաջ:
6. Կնոջ սիրո կանչերն ավելի շատ են, քան տղամարդու:
7. Ամուսնացած կանանց մեծ մասը տառապում է մի արատով. նրանց թվում է, թե իրենք կարող էին ամուսնանալ ավելի լավի հետ:

Աշխարհի լավագույն քաղաքը

Քաղաքային կյանքի ամենից բարձրակարգ պայմաններ կարելի է գտնել միայն Շվեյցարիայի Ցյուրիխ քաղաքում: Աշխարհի ամենաապահով ու հանգիստ քաղաքը, ուր կարելի է խաղաղ զբոսնել, բնակվել, աշխատել, զվարճանալ, գնումներ կատարել եւ սովորել: Այդ են վկայում միջազգային հետազոտության այս տարվա արդյունքները:

Ցյուրիխին հաջորդում են աշխարհի մյուս բարեկեցիկ քաղաքները` Վիեննան, Վանկուվերը, Սիդնեյը, Ժնեւը, Ֆրանկֆուրտը, Կոպենհագենը, Հելսինկին:

Ըստ հարցումների, ամենավատ պայմաններ ունեցող քաղաքը Կոնգոյի Բրազավիլ քաղաքն է: Ամեն տարի անցկացվող այս ուսումնասիրության նպատակն է պարզել, թե որքան է փոխվում օտար երկրներում երկարաժամկետ ղեկավար աշխատանքի ուղարկվածների կյանքի պայմանները, ըստ այդմ նրանց վարձատրությունը որոշելու համար:

Ցյուրիխը լավագույն քաղաք է ճանաչվել անհրաժեշտ 10 կատեգորիաներին համապատասխանելու համար: Դրանցից առաջինն ու ամենագլխավորը քաղաքի հասարակական ու քաղաքական կյանքի կայուն մթնոլորտն է, ապա պետության միջազգային կապերը, ելումուտի դժվարությունների բացակայումը, տեղերում օրենքի անմիջական կիրառումն ու խստությունը: Այս բոլոր հարցերում Շվեյցարիան նմանը չունի եւ փայլում է ինքնատիպությամբ:

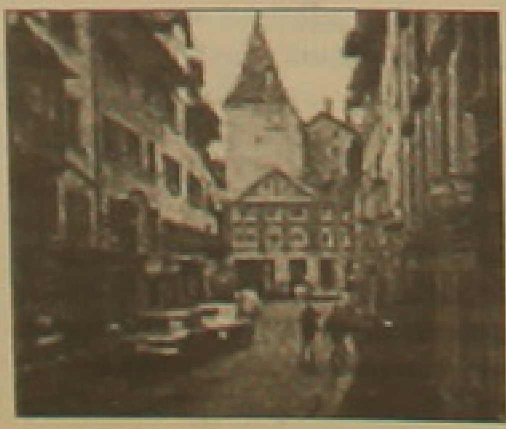

Հետաքրքրական է, որ Ստոկհոլմում, Օսլոյում եւ Բրյուսելում կյանքի բարեկեցությունն ավելի է բարձրացել, քան ամենագրավիչ քաղաքներ համարվող Փարիզում, Լոնդոնում, Նյու Յորքում, Մադրիդում:

Հարցման տվյալներով, աշխարհի ամենաաղտոտ քաղաքը Մեխիկոն է, իսկ ամենամաքուրը` Կանադայի Կալգերի քաղաքը:

Իսկ Եվրոպայի մայրաքաղաքներից ամենամաքուրներն են Հելսինկին, Ստոկհոլմը, Կոպենհագենը եւ Ամստերդամը:

Ռ. Պ.

ԱԶԳ

հեռուստածրագիր

15 մարտ, ուրբաթ

Հ1

8.00, 9.20 Առաջին ծրագիր
9.00, 13.00, 17.00, 21.00, 00.00, 1.20, .125 Հայլուր
10.25 Բոհեմ
11.00 Ս-լ «Սիրո կախարդանք»
11.45 Կեսգիշերային ճեղքնթաց
12.40 Բարի ախորժակ
13.20 Ռուբիկոն+
17.20 Մ/Ֆ «Սալբան թագավորի հեքիաթը»
18.30 Մարդը եւ օրենքը
19.00 Երեկոյան Երեւան
19.20 «Բարի ակնթարթ»
20.10 Այլուր
20.20 Եկեղեցական կյանք
20.35 Տուն-տունիկ
21.50 Ռակի նշան
22.00 Գ/Ֆ «Օնեգին»
00.20 Կեսգիշերային ճեղքնթաց
1.30 Գ/Ֆ «Դրակուլա 2000»

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

08.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
(08.30, 09.30 Լրաբեր)
10.00 Ս-լ «Նապոլեոնը եւ Ժոզեֆինան»
11.00 Երկխոսություն. Մարսել-Երեւան
11.30 «Եթե ես լինեի...»
12.10 Գ/Ֆ «Պիկ ժամ»
16.00 Լրաբեր
16.20 Բնության պաշտպան
16.45 Մուլտֆիլմ
17.00 «Լեզուների համաստեղություն»
17.30 Երգիծական ծրագիր «Եռաֆազ»
18.00 Ս-լ «Նապոլեոնը եվ Եվրոպան»
19.00 TV-Լոտո
20.00 Լրաբեր
20.50 Գ/Ֆ «Պիկ ժամ-2»
22.40 Բեմական խաչմերուկ
23.15 «1.02»
23.30 Լրաբեր
ՍՊԶ-ի նորություններ (ՄԻՐ)
24.00 «Սեկտոր PRO»

ԱՐՄԵՆԻԱ

08.30, 15.00, 18.00, 20.30, 01.30 Ժամը
09.00, 21.00 CNN
09.30 Գ/Ֆ «Բժիշկ Ջիլիվուդը»
11.00 «Օրիոնա»
11.2[illegible] Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
11.40, 20.00 Ավտոսրահ-2000
12.00, 15.30 Մուլտֆիլմ
13.20 Գ/Ֆ «Մեծը»
16.00 Գ/Ֆ «Թշվառները»
18.30 Մեր հաղթանակը
19.00 Բումերանգ
22.00 Վարկանիշ
22.40 Բեռնարդ Շոու
23.30 Գ/Ֆ «Պերլ Հարբորը» (1-ին մաս)
02.00 Գիշերային կինոսրահ «Ինն ամիս»

[illegible]

19.30 Մուլտֆիլմ
19.50, 22.00 Բախտացույց
20.00 Գ/Ֆ «Նոթինգ Հիլ»
22.05 Վավֆիլմ
22.30 Գ/Ֆ «Ժաննա դ'Արկ» 1-ին մաս
00.00 Համերգ

Ա1+

07.35, 18.30, 01.30 «Ա1+ֆուտբոլ»
07.45, 09.45, 11.45, 13.45, 15.45, 17.45, 19.45, 21.45, 23.45, 01.45 «Այբ-Ֆե»
08.00, 12.00, 13.30, 16.55 «Այբ-Ֆե-տեղեկատու»
08.05, 18.05 Մ/ս-լ «Սեյլորմուն»
08.25 «Թագավորական պալատներ»
08.45, 18.45, 20.45, 22.45, 00.45 «Այբ-Ֆե+»
08.55, 16.00 Ս-լ «Անմոռանալին»
10.00 «Արտացոլանք»
10.25 «Ա1+դեղատուն»
10.35 «Ջիփսի Քինգզ» խմբի համերգը
10.45, 16.45 «Նոյյան տապան»
11.00, 20.00 Ս-լ «Իմ բոլոր զավակները»
12.05, 18.50 Ս-լ «Անպարտելիներ-2»
12.30 «Ձերտ Թալ» խմբի համերգը
12.45, 20.55 Ս-լ «Բանիր գողին»
13.35 Երգում է Ուիթնի Հյուսթոնը
13.55 Իլյա Ֆրեզի «Դեղին ճամպրուկի արկածները» ֆիլմը
15.10 «Մանֆրեդ Մենն» խմբի համերգը
15.25 Մուլտֆիլմ
17.00 Երգում է Քրիս դը Բուրգը
17.10 «Ավեսիս»
18.00, 19.55, 20.50, 23.05 «Այբ-Ֆե-բիզնես»
19.15 «Տոյոտան» ներկայացնում է. «Վայրի բնության աշխարհը»
22.55 Երաժշտական դադար
23.00 «Գլխավոր թեմա»
23.10, 02.10 «Ա1+մամուլ»
23.20 Ֆեդերիկո Ֆելլինիի «Ամարկորդ» ֆիլմը
02.10 «Ա+1մամուլ»
02.20 Էնդի Ուորհոլի «Կահիրեի ռուբինը» ֆիլմում
04.05 Երգում է Կիրի Տե Կանավան
04.15 Մարկ Գրենջի «Մահվան պատճառը» դետեկտիվը
05.40 «Քինգ Քրիմսըն» խմբի համերգը
06.10 Կինոկապակերգություն «Պատահին պատմություն»

ԵՐԵՒԱՆ

7.00 TBЦ Մոսկվա «Տրամադրություն»
9.30 «Առավոտ»
11.00 Մուլտֆիլմ
12.00 Հ/բ «Ակցենտ»
12.30 TBЦ Մոսկվա Ս-լ «Պետերբուրգյան գաղտնիքներ»
13.35 TBЦ Մոսկվա «Տարեթիվ»
14.25 «Ներշնչանք»
15.00 TBЦ Մոսկվա «Իրադարձություններ»
15.15 NDW Մոսկվա ս-լ «Տեսուչ Կեստերը»
16.25 Մուլտֆիլմ
17.45, 23.35 Գեղֆիլմ
19.30 «Բուրգ»
20.00 TBЦ Մոսկվա ս-լ «Առանց սիրո իրավունքի»
21.00 «Հարցերի տաղավար»
21.30 «Այս երեկո, այս ժամին»
22.30 Վավֆիլմ
23.00 «Հեռուստաֆուտբոլ+»
01.10 TBЦ Մոսկվա «Իրադարձություններ»
Ավարտին գիշերային կինոսրահ

[illegible]

08.00, 09.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00, 01.10, 03.00 «Հորիզոն»
08.10, 15.15 Մ/ս-լ «Ջին Ջինը Պանդալենդից»
08.40, 16.00 Մ/ս-լ «Արքայադուստր Սիսին»
09.10, 15.35 Մ/ս-լ «Ֆանտաստիկ քառյակ»
09.30, 16.20 Մ/ս-լ «Տիկ հերոսը»
09.50, 21.50 «ՆոսթալջիԳ»
10.10, 16.40 Մ/ս-լ «Երկաթյա մարդը»
10.30, 18.15 Ս-լ «Լողափ»
11.15, 19.10 «Սատանայի ճուտը»
12.10, 21.30 «Ծո-ից ծո Հայաստան»
12.30 Գեղ. ֆիլմ
14.10 Ս-լ «Կոբրա»
17.05, 22.40 Պատահական վկա
17.35 Ս-լ «Դարման եւ Գրեգը»
20.15 «Օլյային հյուր»
20.30 «Հեռանկար»
23.10 Գեղֆիլմ (DVD)
01.40 Գ/Ֆ «Ֆրանսիացի սպայի կինը»

ԱՐՄՆԱՎՈՐ

11.00 Համերգային ծրագիր
12.00 Մուլտաշխարհ
16.00 Համերգային ծրագիր
17.05 Մ/Ֆ «Տիկինն ու թափառաշրջիկը»
18.40 Վ/Ֆ «Սերգեյ Փարաջանովի տուն-թանգարանը»
19.00 «16»
20.00 «Մինչեւ 18 եւ ավելի»
20.30 «Բիթլզ» երաժշտական ֆիլմը
22.00 Գ/Ֆ «Մաքսի կուրծք»
23.50 Գ/Ֆ «Կանանց չի կարելի վիրավորել»
01.10 Վալերի Լեոնտեւ. «Հոլիվուդի ճամփին»

ԱԼԵՏՎ

09.05, 20.30, 22.30 Բարի լուր
09.30, 19.30 Մուլտֆիլմ
09.50, 19.50 Արցախյան դրվագներ
10.15, 20.45 Ո՞վ է ինձ կանչում
10.30 Կենդանիների աշխարհում
12.00 Սերգեյ Ռազումինի համերգը
13.00 Երիտասարդ շնորհումներ
13.30 Իմ երկիր
14.00 Ձեզ համար, այգեգործներ
14.30 Գ/Ֆ «Քաղաքային սիրավեպ»
16.15 Կենդանիների կյանքից
16.30 QP ալիք
16.55 Բարի ճանապարհ
17.10 Գ/Ֆ «Սիրո ամառ»
18.50 Վ/Ս «Ուղեցույց համադամասերների համար»
19.15 Իմ դպրոցը
20.15, 23.00 Երաժշտական դադար
21.00 Գեղֆիլմ
22.45 Գ/Ֆ «Թատրոն» (1-ին, 2-րդ սերիաներ)

ՄԻՆԵՄԱՔՍ

7.40 Կոմեդիա «Իմ Սկիպ շունը»
9.10 Կոմեդիա «Սափեր-տոու սիեզերքից»
10.30 Կոմեդիա «Ձոն ընդդեմ հրաբխի»
12.05 Սարսաֆիլմ «Ճակատագրի գինվորները»
13.45 Մելոդրամ «Անափառության խարույկ»
15.45 Մելոդրամ «Բնության ուժեր»
17.25 Արկածային «Կատիկների մոլորակը»
19.20 Արկածային «Աղամանդուք-1»
20.50 Մելոդրամ «Անկողնում բռնամու հետ»
22.30 Դրամա «Խավարում պարողը»
00.50 Պատմական «Ժաննա դ'Արկ»
3.20 Թրիլեր «Արցունքներ անձրեւի տակ»
5.00 Թրիլեր «Իսկական հանցագործություն»
7.00 Արկածային «Ջունգլիներից ջունգլի»

[illegible]

8.00 Մ/Ս «Կենդանիների աշխարհում»
8.15 Վերկացիկ
8.30 Մուլտծրագիր
10.00 Գ/Ֆ «Բուրատինոյի արկածները» 1-ին սերիա
11.10 Մ/Ս «Անգեշիկն արեւային քաղաքում»
13.30 Գ/Ֆ «Բուրատինոյի արկածները» 2-րդ սերիա
14.40 Մ/Ս «Անգեշիկն արեւային քաղաքում»
15.30 Մ/Ֆ «Հովվուհին եւ ծխնելույզ մաքրողը»
16.00 Գ/Ֆ «Կրակ, ջուր եւ պղնձե խողովակներ»
17.30 Մ/Ս «Ալադին»
19.00 Օլիմպիկ
19.30 Վ/Ֆ «Կեսեր»
20.30 Մեր հայրենիքի պատմությունը
21.00 Գ/Ֆ «Անապատի սպիտակ արեւը»
22.30 Համաշխարհային երաժշտության գանձարան (Էնդրյու Լլոյդ Վեբեր)

ОРТ

7.00 Բարի լույս
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
10.15, 20.00 Ս-լ «Սիրո երկիրը»
11.10 Հումորիստական հաղորդում
11.45 «Թույլ օղակ»
12.35 Սմակ
12.50 Գրամոլություն
13.15 Մարդը եւ օրենքը
14.00 «Եռալաշ»
14.20 Գ/Ֆ «Մարդիկ եւ մանեկենները» (4-րդ սերիա)
16.15 Մ/ս-լ «Բոլոր շներն ընկնում են դրախտ»
16.40 «Ինչը՝ ինչպես»
17.00 Ս-լ «Մահաբեր ուժ-2»
18.00 Մեծ լվացք
19.25 Վավ. դետեկտիվ
21.00 Հրաշքների դաշտ
22.00 Ժամանակ
22.35 Ի՞նչ, որտե՞ղ, ե՞րբ...

РТР

23.45 Վ. Վոռոշիլով. «Խաղը կյանքի փորձն է»
00.45 Այլ «Ժամանակ»
01.30 Ա. Դելոնը «Կարմիր շրջան» թրիլերում

6.50-10.00 РТР-ի առավոտը
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 21.45, 00.15 Լուրեր-Մոսկվա
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 21.00 Լուրեր
7.10 Ուղղափառ օրացույց
7.15, 8.30, 10.45 Ընտանեկան նորություններ
7.25, 11.50 Հերթապահ բաժանմունք
7.30 Ազդ
7.40, 9.30 Ճանապարհային պարեկ
8.10, 10.50 РТР-ի փորձաքննությունը
8.20, 9.10 Ազգային եկամուտ
8.25, 15.20 Լուրեր-սպորտ
8.40, 9.40 Առողջապահի հյուրը. Նախաբան
9.15 Մուսուլմաններ
10.10 Ս-լ «Սելեստա, միշտ Սելեստա»
11.00 Նոր «Հին բնակարան»
12.20 Ս-լ «Սանտա Բարբարա»
13.05 Ինձ ինքս օգնիր
14.00 «Ինչ է ուզում կինը»
14.30 Մ/ս-լ «Պատիրուսի արկածները»
15.25 Ս-լ «Սիրո թեւեր»
16.20 Ս-լ «Վայրի հրեշտակ»
17.20 Ս-լ «Հասարակ ճշմարտություններ»
18.20 Սամուլի ակումբ
19.30 Ամբողջ Ռուսաստանը
19.50 Ս-լ «Կոմիսար Ռեքսը»
20.50 Բարի գիշեր, փոքրիկներ
21.55 Գ/Ֆ «Քրեական բաժին»
23.30 Կասպեր Վան Դյենը «Շնաձկները» ֆիլմում (ԱՄՆ)
01.30 «Դարից էլ երկար...». Գոռ Վիդալ
02.10 Կինոյի համայնապատկեր
03.00 Թեժ սանդյակ

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Այսօր
7.05, 7.35, 8.10, 8.35, 9.10, 9.35 Առավոտը НТВ-ում
9.50 Ս-լ «Քաղաքացի պետ»
11.25 Ս-լ «Հեռածիգները»
12.20 Բնասերի ճանապարհորդությունները
13.20 Գ/Ֆ «Խորթ մայրը»
15.25 Շարունակությունը՝ հաջորդիվ...
16.15 Պետսի-չարս
17.25 Մասնագիտությունը՝ լրագրող
17.45 Գ/Ֆ «Անձնական անվտանգությունը չեմ երաշխավորում»
19.35 Քրեական գործ
20.35 Խոսքի ազատություն
22.10 «Քրեական Ռուսաստան»
23.50 Պրեմիերա. Է. Նորթոնը «Ամերիկյան պատմություն Իքս» ֆիլմում
02.15 Կոմա

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աէրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ախիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 45ա
Հեռ.՝ (051) 40297

Ախինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112, (09) 429412

Ալս Էրզրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140, 258899

Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837

Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 525801, 581578

Արմենբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 528986

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32, բն. 16
Հեռ.՝ 521389, (09)400699

Էդեն-Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50, բն. 26
Հեռ.՝ 528232, 540914

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532829, 532815

Էտալոն ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Փավստոս Բյուզանդի 97
Հեռ.՝ 539525

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417

Կապիտալ-Մենեջմենթ ԲԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138

Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ (041) 22184, (051) 23109

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 54-45-27

Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24, բն. 5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
590000 ← ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ → www.spyur.am www.yellowpages.am

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. մարտի 14-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Համ. ABBR	Ցուցակ Listed	Գնում* Bid: լավագույն գին Best price	Գնում* Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Գնում* Bid: ծավալ Total qnt.	Վաճառք* Ask: լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: ծավալ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: նվազ. գին Day low	Կատարված գործարքներ Transactions: առավ. գին Day high	Կատարված գործարքներ Transactions: միջ. կշռ. գին Avg. price	Կատարված գործարքներ Transactions: փոփ.% Avg%	Կատարված գործարքներ Transactions: ծավալ Volume
[illegible]	ACHI	B											
[illegible]	AGBM	B											
[illegible]	AGYM	B											
[illegible]	ALMS	B											
[illegible]	AMRK	B											
[illegible]	APAH	B											
[illegible]	APAK	B											
[illegible]	ARAV	B											
[illegible]	ARAX	B											
[illegible]	ARBC	B											
[illegible]	ARDY	B											
[illegible]	ARGS	B											
[illegible]	ARKF	B											
[illegible]	ARKP	B											
[illegible]	ARMJ	B											
[illegible]	ARSL	B											
[illegible]	ARSO	B											
[illegible]	ARTX	B											
[illegible]	ASEV	B											
[illegible]	ASHB	B											
[illegible]	ASHBP1	B											
[illegible]	ASNR	B											
[illegible]	ASTM	B											
[illegible]	ATBE	B											
[illegible]	ATKF	B											
[illegible]	ATSH	B											
[illegible]	ATTX	B											
[illegible]	AVAG	B				150.0	150.0	9	150.0	150.0	150.0	0.0	465.0
[illegible]	AVHM	B											
[illegible]	AVTB	B											
[illegible]	AVTM	B											
[illegible]	BENT	B											
[illegible]	BRSP	B											
[illegible]	CHGG	B											
[illegible]	CPMT	B											
[illegible]	DAJK	B											
[illegible]	DBJG	B											
[illegible]	DJAH	B											
[illegible]	DZKT	B											
[illegible]	ECHS	B											
[illegible]	ECSG	B											
[illegible]	EELJ	B											
[illegible]	EFRZ	B											
[illegible]	EHHG	B											
[illegible]	EJWG	B											
[illegible]	EKIF	B											
[illegible]	EKB7	B											
[illegible]	EKGF	B											
[illegible]	EKOO	B											
[illegible]	ELAP	B											
[illegible]	ELEK	B											
[illegible]	ELMJ	B											
[illegible]	ELSO	B											
[illegible]	ELUS	B											
[illegible]	EMKFCO	B	500.0	500.0	100								
[illegible]	EMOR	B											
[illegible]	EMTA	B											
[illegible]	EPLG	B											
[illegible]	ERAZ	B											
[illegible]	ERJG	B											
[illegible]	ERKB	B											
[illegible]	ERTO	B											
[illegible]	ESHG	B											
[illegible]	ETCG	B											
[illegible]	ETAS	B											
[illegible]	EVAF	B											
[illegible]	EVG1	B											
[illegible]	GAMC	B											
[illegible]	GANL	B											
[illegible]	GANV	B											
[illegible]	GARN	B											
[illegible]	GARV	B											
[illegible]	GEGN	B											
[illegible]	GGAM	B											
[illegible]	GGMA	B											
[illegible]	GHRF	B											
[illegible]	GKND	B											
[illegible]	GMPG	B											
[illegible]	HAGB	B											
[illegible]	HASH	B											
[illegible]	HATC	B											
[illegible]	HATS	B	1,400.0	1,400.0	30								
[illegible]	HEHG	B											
[illegible]	HELM	B											
[illegible]	HKBL	B	2,000.0	2,000.0	184								
[illegible]	HOMO	B											
[illegible]	HSHB	B											
[illegible]	HSHN	B											
[illegible]	HSNG	B											
[illegible]	JHJG	B											
[illegible]	KASH	B											
[illegible]	KMET	B											
[illegible]	KMSH	B											
[illegible]	KNET	B											
[illegible]	KNKA	B											
[illegible]	KNRB	B											
[illegible]	KPEA	B											
[illegible]	KREL	B											
[illegible]	KSHM	B											
[illegible]	LAGN	B											
[illegible]	MGER	B											
[illegible]	MRSH	B											
[illegible]	MSKV	B											
[illegible]	MSTB	B											
[illegible]	MTSH	B											
[illegible]	NBTF	B											
[illegible]	NERN	B											
[illegible]	PLAS	B											
[illegible]	PMGK	B											
[illegible]	PORN	B											
[illegible]	RSTR	B											
[illegible]	RZTR	B											
[illegible]	SELN	B											
[illegible]	SHMN	B											
[illegible]	SHTK	B											
[illegible]	SKSG	B											
[illegible]	SMAG	B											
[illegible]	SSKN	B											
[illegible]	STAN	B											
[illegible]	TASP	B											
[illegible]	TAVR	B											
[illegible]	UKSH	B											
[illegible]	UNBK	B											
[illegible]	VAKF	B											
[illegible]	VELG	B											
[illegible]	VEVG	B											
[illegible]	VSHK	B											
[illegible]	VTMG	B											
[illegible]	YELK	B											
[illegible]	YKHG	B											
[illegible]	YPHG	B											
[illegible]	YRLE	B											
[illegible]	ZNGP	B											

* [illegible] www.armex.am

©Armex

ՍԿԱՆՎՈՐԴ

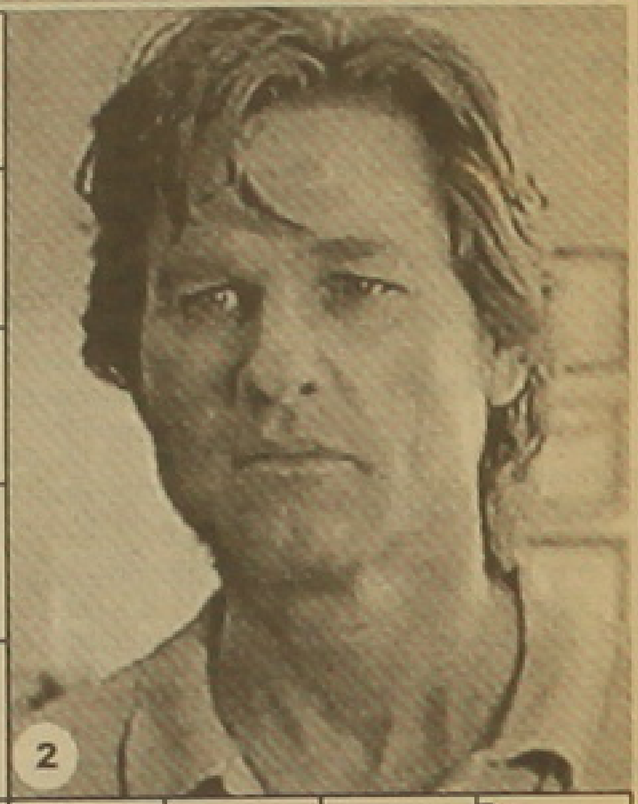

- Ստահակ եւ ավելի
- Լատիշ. մայրաքաղաք
- «Վերնաշապիկ» գրքի համար
- Տոնախմբություն, միջոցառում
- Էլեկտրական աքոռ
- Նաեւ «իմաստության» ոսկոր
- «Հալումաշ անող» զգացում
- Սպինա Ալյոնա, Ռասպուտինա ...
- Ներքին մղում
- Պաշտոնական գրավոր բողոք
- Խորհրդային նախարար
- Սեւակ Պարույր, Սահյան ...
- Երեւանի «մեջտեղի» համայնքը
- «Դեզաստեղծ» գործիք
- Իրենից չափազանց գոհ մարդ
- Մատուցողի ատրիբուտ
- Չկնորսական կարթի «ճանկը»
- Կենդանի արարած
- Աներձագի մյուս քույրը
- Սիրիա, քաղաք
- «Դեղնակտուց» զինվոր
- Եվրոյի նախորդը
- Առարկայի «միավոր»
- Օդի «զբոսանք»
- Ասեղի «ծակ աչքը»
- Մեքենան կանգնեցնելու վայր
- Յորդառատ կամ ...
- Նոյյան «կոչում»
- Մեներգ, մենապար
- Եւ հատված, եւ գործվածք
- Պատգամավորական ժողով
- «Երեք + ...» (ֆիլմ)
- Յրազենային հարված
- Կովի բնական «ճաշարան»
- «Թաիթիում շրջագայած» բուբակ
- «Զսպանակված քայլք»
- Խելքը պակաս, խենթ
- ...-սարսափ
- Պարիսպն ըստ էության
- Նրա «բաժակը» մոր կուրծքն է
- Ղեքաղող վարպետ
- Լացի «մշտական ուղեկիցը»
- Թատրոն բեմ, կրկես ...
- Քվեարկության ձեւ
- Յանցավոր «մաղարիչ»
- Տոլմացու միս
- Դեղատուն Երեւանում
- Հայկը որպես մարզիկ
- ԱՄՆ-ի աստղազարդը
- «Կնճիռավոր» զրահամեքենա
- Կավե եւ մետաղե, գինու եւ ջրի
- Կտահոություն, պաշտամունքը
- Միտումնավոր սուտասան
- «Կատարվելիքը» ժամանակ
- «Բլեֆ», էնտոնի ...
- «Երկար ու բոյլ» ծոմ
- Դերծակն ի՞նչ է անում
- Աղքատի հագուստ, քուրջ
- Ավելացող արագություն, ուժ
- Դրամի հավելում, տոկոս
- Պատրիսիա ...
- Յաղթողին դափնե ...
- Երաժշտական դադար
- «Մեկերեսանի» դիոլ
- Խոսքի «անպաշտոն» մաս
- Տոլմա փաթաթելու տերեւ
- Ծղթախաղային «չեզոքություն»
- Գնչուական երգ
- Իշխ. տենչ, ...
- Խմիչքներից «ամենաշատը»
- Յունգարական ավտո «գնացք»
- Մեծ
- Բեյսիկի «կոլեգաներից»
- Մուսա լեռ, հարիսայի «տարա»
- Փողի «տոպրակ»
- Ասենք քեռորդի
- Սերը դրան էլ է կպչում
- Յակային «վրա հասած» քուն
- Բռնատեղ, ունկ
- Երեբունի, Կարմիր ...
- Պրոմեթեւսի նվերը մարդկանց
- Մուտքամերձ տարածք
- Քուռկիկ Ջալալի. ... կեծակի
- Կենդանի «զարթուցիչ»
- Դերասանուհի Թումանյան
- Մարդկային «զուգահեռացում»
- Նավեր խորտակող տարերք

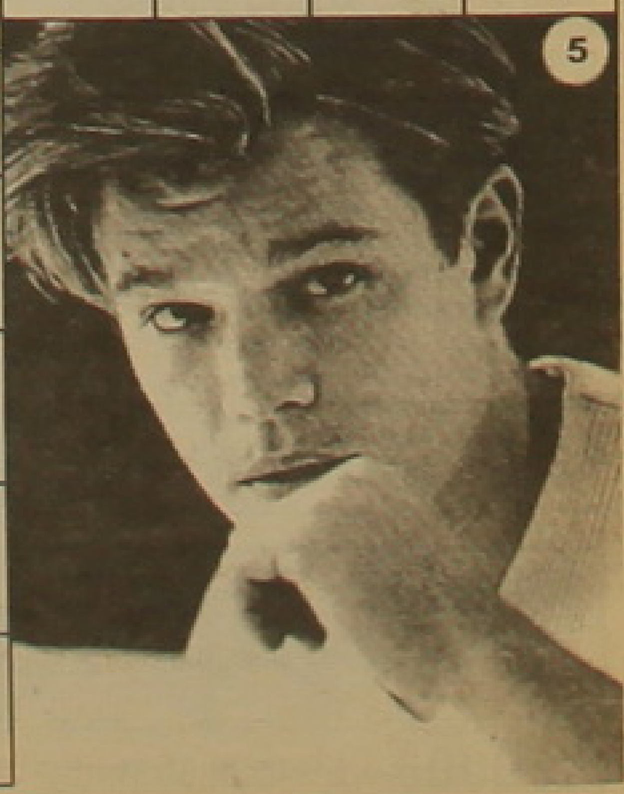

UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME through it's "Support and assistance to poor farming households for recovery and sustainable agricultural production" Project funded by ECHO announces bidding for procurement of 260 Metric Tons of Ammonium Fertilizers. The offer to be submitted by interested companies/individuals should contain the following information:

- Unit price
- Quantity of offered fertilizers
- Total price
- Transportation cost to Spitak (Lori region) and Ijevan (Tavoush region)
- Delivery date (not later than 12 April 2002)
- Quality characteristics

During evaluation process UNDP may require additional information related to submitted offers and before award of the contract. The interested companies/individuals should be registered and obtain the relevant documents of Invitation to Bid including Model for Contract, Form of Offer, General Conditions and submit their offers according to UNDP rules and regulations at the UNDP Office in Yerevan at the address: 14 Liebknecht str, 375010, Yerevan. Contact person is Gagik Shahinyan, UNDP Procurement Assistant. Deadline for submission is 29 March 2002 at 15:00 pm.

UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME through it's "Support and assistance to poor farming households for recovery and sustainable agricultural production" Project funded by ECHO announces bidding for procurement of 40,000 litters of Diesel Fuel. The offer to be submitted by interested companies/individuals should contain the following information:

- Unit price
- Quantity of offered diesel
- Total price
- Transportation cost to Spitak (Lori region)
- Delivery date (not later than 12 April 2002)
- Quality characteristics

During evaluation process UNDP may require additional information related to submitted offers and before award of the contract. The interested companies/individuals should submit the offers in a closed and sealed envelope to the UNDP Office in Yerevan at the address: 14 Liebknecht Str, 375010, Yerevan. Contact person is Mr. Gagik Shahinyan, UNDP Procurement Assistant, tel 566073. Deadline for submission of the offers is 29 March 2002 at 15:00 pm. Contracting will be made according to UNDP rules and regulations. Model for contract and General Conditions to the contract are available at the UNDP Administration and Operations Unit at the above mentioned address. The companies/individuals are encouraged to submit any additional certificate/documents supporting the presented offers.

Ձև N1

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ

Կազմակերպության անվանումը	«Բիգ-Ֆորսուն»
Իդենտիֆիկացիոն կոդը	37452168
Գործունեության հիմնական տեսակը	խաղատների կազմակերպում
Կազմակերպաիրավական տեսակը	ՍՊԸ
Տնտեսական կառավարման մարմինը	մասնավոր
Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը	28611003576
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը	02547337
Չափի միավորը	հազ. դրամ
Հասցեն Խանջյան 29/1	Հեռախոսը 53 82 82

ԱԿՏԻՎ		Տող	տարեսկիզբ	տարեվերջ
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ				
1. Նյութական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ	- մնացորդային արժեք	010	71.0	40.0
	- արժեքը (01)	011	95.0	95.0
	- մաշվածություն (02)	012	24.0	55.0
Ընդամենը 1-ին ենթաբաժնով		050	71.0	40.0
2. Ոչ նյութական ակտիվներ				
Ոչ նյութական ակտիվներ	- մնացորդային արժեք	060	350.0	4792.0
	- արժեքը (04)	061	3600.0	8600.0
	- ամորտիզացիա (05)	062	3250.0	3808.0
Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով		070	350.0	4792.0
5. Ոչ ընթացիկ այլ ակտիվներ				
Ընդամենը I բաժնով		130	421.0	4832.0

ՊԱՍԻՎ	տող	տարեսկզբին	տարեվերջին
I. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ (85)	500	10000.0	10000.0
Հաշվետու տարվա վնաս (80)	570	x	6403.0
Նախորդ տարվա վնաս (80)	580	(10845.0)	
Հաշվետու տարվա չօգտագործված զուտ շահույթ (վնաս) (88)	590	x	226.0
Նախորդ տարվա չօգտագործված զուտ շահույթ (վնաս) (88)	600	(93.0)	
Ընդամենը 1 բաժնով	620	(938.0)	3823.0
III. Կարճաժամկետ պարտավորություններ			
1. Կարճաժամկետ ֆինանսական պարտավորություններ			
Բանկերի կարճաժամկետ վարկեր (90)	720	998.0	
Ընդամենը 1-ին ենթաբաժնով	780	998.0	
2. Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր			
Հաշվարկներ բյուջեի հետ (88)	820	1600.0	2000.0
Ընդամենը 2-րդ ենթաբաժնով	910	1600.0	2000.0
3. Կարճաժամկետ այլ պասիվներ	960	2698.0	2000.0
Ընդամենը III բաժնով	970	1660.0	5823.0
Հաշվեկշիռ			

Ձև N2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանում
Ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից զուտ հասույթ	010	29779.0	13088.0
Համախառն շահույթ (վնաս)	080	29779.0	13088.0
Կառավարման և ընդհանուր տնտեսական այլ ծախսեր	100	(3902.0	(7310.0)
Ապրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	110	25877.	05778.0
Գործառնական այլ եկամուտներ	120	500.0	
Գործառնական այլ ծախսեր	130	(635.0)	(979.0)
Գործառնական գործունեության արդյունքը՝ շահույթ (վնաս)	140	25742.0	4799.0
Սովորական (ֆինանսատնտեսական) գործունեության արդյունքը շահույթ (վնաս)	170	25742.0	4799.0
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)	190	25742.0	4799.0
Նախորդ տարվա վնաս	200	(10845.0)	
Շահութահարկ հաստատագրված վճար	210	21300.0	15644.0
Զուտ շահույթ (վնաս)	220	(6403.0	(10845.0)

Ձև N3

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՈՐՈՇ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ՇԱՐԺԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Անվանումը	տող	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանում
Կանոնադրական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալի տարեսկզբի մնացորդը	010	10000.0	50.0
Մասնակիցների հայտարարած ներդրումները կանոնադրական կապիտալում	020		9950.0
Կանոնադրական կապիտալի մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	090	10000.0	10000.0

Ձև N4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Գումար	դրամարկղ դրամ	Այդ թվում	բանկային հաշիվներ դրամ	
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	1239.0	1239.0	-	-	-
Ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	29779.0	29779.0	-	-	-
Գործառնական այլ գործունեությունից	070	1300.0	1300.0			
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	080	31079.0	31079.0			
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր						
Ապրանքների ձեռք բերման դիմաց	100	101.0	101.0			
Կատարված աշխատանքների մատուցված ծառայությունների դիմաց	110	2163.0	2163.0			
Աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների դիմաց	130	338.0	338.0			
Սոցիալական ապահովագրության և ապահովության դիմաց	140	311.0	233.0		78.0	
Վճարումներ բյուջե	160	21114.0	13105.0		8009.0	
Գործառնական այլ գործունեության նպատակով	170	5800.0	5800.0			
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	180	29827.0	21740.0		8087.0	
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	190	1252.0	9339.0		(8087.0)	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր						
Ստացված վարկերի և այլ փոխառությունների մարման համար	410	998.0			998.0	
Ստացված վարկերի և այլ փոխառությունների դիմաց վճարված տոկոսների համար	430	502.0			502.0	
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	450	1500.0			1500.0	
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	460	(1500.0)			(1500.0)	
Ընդամենը զուտ դրամական հոսքեր գործառնական, ներդրումային և ֆինանսական գործունեությունից	470	(248.0)	9339.0		(9587.0)	
Մուտքագրվել է դրամարկղ բանկից	540	(9587.0)	(9587.0)		x	x
Մուտքագրվել է բանկ դրամարկղից	550	9587.0	x	x	9587.0	
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ	620	991.0	991.0			

Ձև N5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Հիմնական միջոցներ

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Տարեսկզբի մնացորդը	Մուտքագրվել է	Մուտքագրվել է	Տարեվերջի մնացորդը
Մեքենաներ և սարքավորումներ	050	71.0			40.0
- մնացորդային արժեք	051	95.0			95.0
- արժեքը					
- մաշվածություն	052	24.0			55.0
Ընդամենը					
Մնացորդային արժեք	120	71.0			40.0
Արժեքը	121	95.0			95.0
Մաշվածություն	122	24.0			55.0

3. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Տարեսկզբի մնացորդը	Մուտքագրվել է	Ելքագրվել է	Տարեվերջի մնացորդը
Արտոնագրեր (լիցենզիաներ)					
- մնացորդային արժեք	170	350.0			4792.0
- արժեքը	171	3600.0	5000.0		8600.0
- ամորտիզացիա	172	3250.0			3808.0
Ընդամենը					
- մնացորդային արժեք	210	350.0			4792.0
- արժեքը	211	3600.0	5000.0		8600.0
- ամորտիզացիա	212	3250.0			3808.0

5. Ապրանքանյութական պաշարներ

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Տարեսկզբի մնացորդը	Մուտքագրվել է	Ելքագրվել է	Տարեվերջի մնացորդը
Նյութեր	350	-	101.0	101.0	-

6. Դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ցուցանիշի անվանումը	տող	[illegible] դեբետ	կրեդիտ
Հաշվարկներ մատակարարների և կապալառուների հետ			
- կարճաժամկետ	440	101.0	101.0
Հաշվարկներ տարբեր դեբիտորների և կրեդիտորների հետ			
- երկարաժամկետ	480	26000.0	26000.0
Հաշվարկներ հաշվետու անձանց հետ			
- կարճաժամկետ	500	30189.0	30189.0
Ընդամենը կարճաժամկետ	540	56290.0	56290.0

8. Փոխառու միջոցներ

8.2 Կարճաժամկետ փոխառու միջոցներ

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Տարեսկզբի մնացորդը	Ստացվել է	Մարվել է	Տարեվերջի մնացորդը
Բանկերի կարճաժամկետ վարկերի ընթացիկ մաս	640	998.0	-	998.0	-
Ֆինանսական պարտավորությունների դիմաց հաշվեգրված տոկոսներ	660	-	502.0	502.0	-
Ընդամենը	670	998.0	502.0	1500.0	-

9. Հաշվարկներ բյուջեի հետ

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Տարեսկզբի մնացորդը	Հաշվարկվել է	Մարվել է	Տարեվերջի մնացորդը
Ավելացված արժեքի հարկ	680		120.0	120.0	
Եկամտահարկ	710		80.0	80.0	
Հաստատագրված վճարներ	740		21300.0	19300.0	2000.0
Տույժեր	780		14.0	14.0	
Ընդամենը	800		21514.0	19514.0	2000.0

10. Հաշվարկներ աշխատավարձի, սոցիալական ապահովագրության և ապահովության գծով

	տող	Հաշվարկվել է	Մարվել է
Աշխատավարձի գծով	810	348.0	348.0
Սոցիալական ապահովագրության գծով	820	10.0	10.0
Կենսաթոշակային և զբաղվածության հիմնադրամի գծով	830	300.0	300.0
Ընդամենը	840	658.0	658.0

13. Զուտ ակտիվների հաշվարկ

Ցուցանիշի անվանումը	տող	հաշվեկշռի տողի համարը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում	Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում
Սեփական կապիտալ	1030	620	(938.0)	3823.0
Զուտ ակտիվներ	1050		(938.0)	3823.0

II. Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը կից ծանոթագրություններ

2. Գործառնական այլ գործունեության արդյունքը

Ցուցանիշի անվանումը	տող	հաշվետու ժամանակաշրջանում	Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանում
Գործառնական այլ գործունեությունից եկամուտներ			
Անհատույց ստացված ակտիվներ, պարտավորությունների զիջումից և ներումից եկամուտներ	1190	101.0	48.0
Ընդամենը գործառնական այլ գործունեությունից եկամուտներ	1250	101.0	48.0
3. Ներդրումային գործունեության արդյունքը			
Ներդրումային գործունեությունից եկամուտներ			
Հիմնական միջոցների իրացումից (օտարումից) զուտ հասույթ	1380		95.0
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից եկամուտներ	1440		95.0
Ներդրումային գործունեությունից ծախսեր			
Իրացված (օտարված) հիմնական միջոցների մնացորդային արժեքը	1450		95.0
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ծախսեր	1490		95.0
4. Ֆինանսական գործունեության արդյունքը			
Ֆինանսական այլ եկամուտներ	1520	500.0	
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից եկամուտներ	1530	500.0	
Ֆինանսական գործունեությունից ծախսեր			
Արտարժույթով ստացված վարկերի և այլ փոխառությունների վերագնահատումից ծախսեր	1550		93.0
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ծախսեր	1580		93.0
Ֆինանսական գործունեության արդյունքը շահույթ (վնաս)	1590	500.0	(93.0)

Փաստացի շահութահարկի հաշվարկ

Ցուցանիշները	Կոդը	[illegible]
1. Հաշվետու տարվա ֆինանսական արդյունքների հանրագումարը ըստ հաշվապահական հաշվառման տվյալների		
ա) շահույթ	0100	400.0
բ) վնասը	0101	6043.0
2. Հաշվետու տարվա ֆինանսական արդյունքների հանրագումարին շահութահարկի հաշվարկման նպատակով ավելացումները		
Ընդամենը	0200	101.0
ժգ) անհատույց ստացված ակտիվները, ներված պարտավորությունները, բացի «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 22 հոդվածում նշված դեպքից	0213	101.0
3. Հաշվետու տարվա ֆինանսական արդյունքների հանրագումարը	0300	400.0
7. Հարկվող շահույթը	0700	400.0
8. Շահութահարկի գումարը	0800	80.0
11. Հաշվետու տարվա ընթացքում վճարված շահութահարկի կանխավճարները	1100	80.0

Ղեկավար ԲՈՒՌԼՅԱՆ ԳՐԻԳՈՐ
Գլխավոր հաշվապահ ՍՈՒՔԵԼՅԱՆ ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 2002 - 2003 ուսումնական տարվա ընդունելությունը մագիստրոսի կոչում շնորհող հետեւյալ ծրագրերով՝

- Արդյունաբերական ճարտարագիտություն եւ համակարգերի կառավարում
- Համակարգչի եւ տեղեկույթի գիտություն
- Իրավագիտություն
- Համեմատական իրավական ուսմունքներ
- Գործարար ղեկավարում
- Անգլերենի դասավանդումը որպես օտար լեզու
- Անգլերենի՝ որպես օտար լեզվի, դասավանդման վկայագիր

Բարձրագույն կրթությունը եւ անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Մարտի 23-ին, ժ. 1100 -ին հրավիրում ենք ՀԱՀ-ի մեծ դահլիճ՝ մասնակցելու բաց դռների օրվան:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջնաժամկետն է ապրիլի 15-ը, ժ. 15 00:
Տեղեկությունների համար դիմել՝ Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 19 սենյակ
Հեռ. 51-27-93, 51-27-92

ՀՄՅ 1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է որպես կամավորական մասնակցելու արտասահմանում եւ Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին:

Պայմանները՝ *անգլերենի (ֆրանսերեն, գերմաներեն) տիրապետում, կամավորականի անդամավճար եւ ուղեվարձի վճարման հնարավորություն*

Դիմումներն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝
Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ, հեռ.՝ 52 27 88, 52 27 01

«Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտ»

«Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտը» Երեւանում գործող նորաստեղծ հաստատություն է, որը զբաղվելու է լրագրողների ուսուցման, լրատվական եւ քաղաքական դաշտի ուսումնասիրության խնդիրներով:
Մեզ անհրաժեշտ է հմուտ ադմինիստրատոր

Ֆունկցիաները
- Ինստիտուտի անձնակազմի փորձագետների մարդկային ռեսուրսների մենեջմենթի պատասխանատվություն
- Ինստիտուտի ղեկավարության սահուն գործունեության ապահովում
- Ինստիտուտի գործունեության տեխնիկական ապահովում

Պահանջները
- Բիզնես կառավարման կամ մենեջմենթի գծով բարձրագույն կրթություն
- Ադմինիստրատիվ ղեկավար պաշտոնում աշխատանքի չորս կամ ավելի տարվա փորձ
- Ընդգծված կազմակերպչական հմտություններ
- Միջազգային կազմակերպությունում աշխատանքի փորձն առավելություն է
- Հայերենի, ռուսերենի եւ անգլերենի փայլուն իմացություն
- Հեշտ հաղորդակցվող, գործունյա եւ նախաձեռնությունն իր վրա վերցնող, պատասխանատու անձնավորություն

Աշխատանքի սկիզբը 2002 թ. ապրիլ

Դիմել. **cmi@arminco.com**

ԱՃԽԱՏԱՆՔԻ ԱՌԱՋԱՐԿ

Օրաթերթի տնօրենությունը հրավիրում է թերթի վաճառքով զբաղվող անձանց եւ գովազդային գործակալների՝ փոխշահավետ համագործակցության:

Հեռ.՝ 52-93-53:

For Your Internal News of Armenia Log on to
www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Երեւան քաղաքի կենտրոնում 80 մ² կիսանկուղային տարածք:
Եռաֆազ հոսանք, ջուրը՝ մշտական:
Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար:

Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353: Գինը $20.000:

TAXI Liza

Фиксированные цены до аэропорта.
Предоставляются водители для вождения ваших машин

1 км- 70 драм

КРУГЛОСУТОЧНО
Машина подъедет к клиенту бесплатно

Музыкальный заказ на radio VAN FM 103.0

☎ 540044

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ-ն հայտարարում է «Արփա» վճարային պլաստիկ քարտի արտաքին տեսքի ձեւավորման մրցույթ: Մրցույթի հաղթողին կտրվի դրամական մրցանակ՝ 300 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ գումարի չափով:

Մրցույթի մասնակիցների աշխատանքների ներկայացման վերջնաժամկետը մարտի 31-ն է:

Մանրամասների համար զանգահարել մարքեթինգի կամ պլաստիկ քարտերի բաժիններ՝ 235186 հեռախոսահամարով:

"РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН"

RADIO VAN FM 103

Проект радиостанции "РАДИО ВАН" FM 103.0
"Золотая Лира"
конкурс на лучшую армянскую песню года

Каждую неделю популярные ведущие "Радиостанции Ван" знакомят Вас с пятью песнями, которые исполняются отечественными исполнителями. С понедельника по пятницу на 103.0 FM-волне "РАДИО ВАН" Вы можете познакомиться с этими песнями, судьба одной из которых решится в субботу!

Только в субботу в 17.00 в прямом эфире радиостанции "РАДИО ВАН" Вы можете выбрать самую лучшую песню недели, отдав за нее свой голос! Последняя суббота месяца- хит-парад месяца! Конец года- хит парад года и заключительный Гала-концерт, в котором примут участие 12 лучших песен года!

"Золотая Лира"- это конкурс песен, которые выбирает народ!

«ՈՒՄԱՌ» ՍՊԸ-ի 2001 թ. Տարեկան հաշվետվություն
Հաշվեկշիռ ձեւ 1

ԱԿՏԻՎՆԵՐ	տարեսկզբին	տարեվերջին
Հիմնական միջոցների - մնացորդային արժեք	800	495
- արժեքը (01)	960	600
- մաշվածություն (02)	160	105
Ոչ նյութական ակտիվներ մնացորդային արժեք	100	832
Հաշվարկներ հաշվետու անձանց հետ (71)	133	713
Դրամարկղ (50)	24	
Հաշվեկշիռ	1057	2040
Պասիվներ		
Կանոնադրական կապիտալ (85)	1000	1000
Պահուստային կապիտալ (86)	57	1027
Հաշվարկներ բյուջեի հետ (68)		13
Հաշվեկշիռ	1057	2040

Ձեւ N 2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ցուցանիշի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանում
Արտադրանքի, աշխատանքի, ծառայությունների իրացումից զուտ հասույթ	17195	9164
Իրացված արտադրանքի, աշխատանքի, ծառայության արտադրական ինքնարժեք	(2230)	(3317)
Համախառն շահույթ (վնաս)	14965	5847
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	14965	5847
Գործառնական այլ եկամուտներ	560	700
Գործառնական այլ ծախսեր	(469)	(662)
Գործառնական գործունեության արդյունքից շահույթ (վնաս)	15056	5885
Շահութահարկ հաշ. վճար	9818	5485
Զուտ շահույթ (վնաս)	5238	400

Ձեւ N 3

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՈՐՈՇ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ՇԱՐԺԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանում
Կանոնադրական կապիտալի տարեսկզբի մնացորդը	1000,0	1000
Չբաշխված շահույթի հաշվին կանոնադրական կապիտալի ավելացում		
Կանոնադրական կապիտալի մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1000,0	1000,0
Պահուստային կապիտալի տարեսկզբի մնացորդը	57	678
Հաշվետու տարվա շահույթից հատկացումներ պահուստային կապիտալ	970	
Անցյալ օգտագործված չբաշխված շահույթի ծածկման նպատակով պահուստային կապիտալի նվազեցում	0	621
Պահուստային կապիտալի մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1027	57

Ձեւ N 4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ցուցանիշի անվանումը	դրամարկղ Գումար	դրամարկղ դրամ	բանկային հաշիվներ դրամ
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	24	24	
Արտադրանքի աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	17195	17195	
Գործառնական այլ գործունեությունից	240	240	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	17435	17435	
Կատարված աշխատանքի մատուցված ծառայությունների դիմաց	1264	1264	
Աշխատավարձի եւ դրան հավասարեցված վճարումների դիմաց	727	727	
Սոցիալական ապահովագրության եւ ապահովության նպատակով	303	303	
Առհաշիվ տրված գումարներ	713	713	
Վճարումներ բյուջե	9884	9884	
գործառնական այլ գործ նպատակով	5000	5000	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	17891	17891	
զուտ դրամական հոսքեր	(456)	(456)	
Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր	432	432	
Ընդամենը ինվեստիցիոն գործունեությունից մուտքեր			
Ինվեստիցիոն այլ գործունեության նպատակով ելքեր			
Ինվեստացիոն գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	432	432	
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ			

Ձեւ N5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ցուցանիշի անվանումը	Տարեսկզբի մնացորդը	Մուտքագրվել է	Մուտքագրվել է	Տարեվերջի մնացորդը
Արտադրական եւ տնտեսական գույք մնացորդային արժեք	800		305	495
արժեքը	960		360	600
մաշվածություն	160	5	60	105
Արտոնագրեր (լիցենզիաներ) մնացորդային արժեք	100	5000	4268	832

Ցուցանիշի անվանումը Հաշվարկներ բյուջեի հետ, աշխատավարձի եւ սոց.ապ. գծով	Տարեսկզբի մնացորդը	հաշվարկվել է	մարվել է	Տարեվերջի մնացորդը
Ավելացված արժեքի հարկ		112	106	6
Շահութահարկ		18	11	7
Եկամտահարկ				
Հաստատագրված վճարներ		5800	5800	
Ընդամենը		9930	9917	13
Աշխատավարձի գծով		756	756	
Կենսաթոշակային եւ զբաղվածության հիմնադրամի գծով		303	303	
Ընդամենը		1059	270	

Լիցենզիա Ձխ- 009
Գործ. ժամկետ- անժամկետ
Պետ. գրանցմ. վկ. N 034275 սեր. 01Ա
Գրանցմ. N 264.110.03577
ՀՎՀՀ 00038911

Տնօրեն Սարգսյան
Գլխ. հաշվ.՝ Մարտիրոսյան

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 14. 03. 2002. Գինը՝ 100 դրամ